

GÖTEBORGS UNIVERSITET

INSTITUTIONEN FÖR SOCIALT ARBETE

Bilden fick människor att öppna ögonen

– En kritisk diskursanalys hur ensamkommande
flyktingbarn konstrueras i media

SQ4562 Vetenskapligt arbete i socialt arbete, 15hp

Kandidatuppsats HT15

Författare: Ida Andersson & Josefine Lisehamn

Handledare: Ann Simmeborn Fleischer

Förord

Först och främst vill vi ta tillfället att tacka vår handledare som gett oss vägledning genom uppsatsskrivandets gång. Vi vill även tacka våra kurskamrater som deltagit i välbehövliga fikapauser samt fungerat som ett bollplank. Sist men inte minst vill vi tacka varandra för ett utmärkt samarbete.

Ida & Josefine

Abstract

Syftet med studien var att studera hur ensamkommande flyktingbarn konstrueras i dags- och kvällspress i Sverige samt i vilka sociala och samhälleliga sammanhang barnen konstrueras i. Analysmaterialet inhämtades från Aftonbladet, Expressen, Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet som är fyra rikstäckande dags- och kvällstidningar. Det empiriska materialet avgränsades till publicerade tidningsartiklar under tidsperioden 1-30 september 2015. Analysen av materialet utfördes med utgångspunkt i Faircloughs kritiska diskursanalys i kombination med ett maktperspektiv. Analysen resulterade i identifiering av fyra olika diskurser som valdes att benämnas som *utsatthet*, *behövande*, *välbefinnande* och *kostnad*. Hur ensamkommande flyktingbarn konstrueras i media kan påverka människors förställningar och handlingar. Konstruktionerna kan därmed innebära olika implikationer i samhället, vilket diskuteras i studien.

Nyckelord: Ensamkommande flyktingbarn, Media, Diskurs, Konstruktion, Makt

Innehållsförteckning

FÖRORD	1
ABSTRACT	1
1. INLEDNING	1
1.1 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR.....	2
1.2 ÄMNET I RELATION TILL SOCIALT ARBETE	3
1.3 BEGREPPSDEFINITIONER	3
<i>Ensamkommande flyktingbarn</i>	4
<i>Media</i>	4
<i>Diskurs</i>	4
<i>Konstruktion av verkligheten</i>	4
<i>Makt</i>	5
1.4 FÖRFÖRSTÅELSE	5
1.5 DISPOSITION.....	6
2. BAKGRUND	7
2.1 ENSAMKOMMANDE FLYKTINGBARN I MEDIA	7
2.6 MEDIA	8
2.2 ENSAMKOMMANDE FLYKTINGBARN IDAG.....	11
2.3 OLIKA KONSTELLATIONER AV ETNICITET OCH KULTUR.....	13
3. TIDIGARE FORSKNING	15
4. TEORETISKT RAMVERK	20
4.1 STUDIENS ANSATS.....	20
4.2 DISKURSANALYS SOM TEORI	21
4.3 KONSTRUKTION	22
4.3 MAKTT	24
5. METOD	26
5.1 DISKURSANALYS SOM METOD	26
5.2 URVAL OCH AVGRÄNSNING	27
5.2.1 <i>Analys</i>	29
5.2.2 <i>Arbetsfördelning</i>	31
5.3 ETISKA ÖVERVÄGANDEN	32

5.4 VALIDITET OCH RELIABILITET	32
6. RESULTAT OCH ANALYS	34
6.1. UTSATTHET	34
6.1.1 Traumatiserad	34
6.1.2 Ensamma	36
6.1.3 Annorlunda.....	37
6.2 BEHOV	40
6.2.1 Behov av professionellt stöd.....	40
6.2.2 Ansvar.....	42
6.2.3 Behov av hjälp.....	44
6.2.4 Behov av integration	46
6.3 VÄLBEFINNANDE	48
6.3.1 Det glada och välmående barnet	48
6.3.2 Duktiga och anpassningsbara.....	49
6.3.3 "Som alla andra"	51
6.4 KOSTNAD	52
6.4.1 Samhällskostnad; boende- och vårdkostnad	52
6.4.2 Resursbrist.....	54
6.4.3 Vinstmarknad	56
6.5 SAMMANFATTNING AV RESULTAT OCH ANALYS	57
7. DISKUSSION.....	60
7.1 ÖVERGRIPANDE DISKUSSION	60
7.2 FÖRSLAG PÅ VIDARE FORSKNING	61
REFERENSER.....	63
EMPIRISKT MATERIAL.....	67

1. Inledning

Media finns ständigt runtomkring oss och utgör en naturlig del i vår vardag och i våra rutiner. Många läser morgontidningen vid frukostbordet och på väg till jobbet slås radion på. Under dagen läser många texter så som mail och reklam och mot kvällens slut slås tv:n på och vi tar eventuellt del av nyhetssändningarna.

Media har makten att påverka hur ett samhälle ska beskrivas och förstås – detta genom att exempelvis informera, underhålla eller engagera. Utifrån ett maktperspektiv kan media alltså anses ha makten att påverka hur *verkligheten* ska förstås (Ekström, 2008). Media påverkar alltså människors föreställningar och handlande och kan således även påverka relationen mellan människor och grupper (Boréus, 2011).

En händelse som kan exemplifiera medias inflytande är fotot av treåriga Alan Kurdi¹ som publicerades 3 september 2015 (Expressen, 2015a). Alan spolades livlös upp på en strand efter att han tillsammans med sin familj försökt fly med båt. Båten kapsejsade 500 meter från land och flera människor i båten dog, inklusive Alan, hans bror och mamma. Bilden på Alan i blå shorts, röd t-shirt och gymnastikskor har väckt stor uppmärksamhet världen runt samt blivit en brännpunkt för den pågående *flyktinkatastrofen*² (Dagens Nyheter, 2015a; Aftonbladet, 2015b).

Aftonbladet (2015a) beskriver att Alans död “förändrade världen” – bilden på treåringen fick människor att “öppna ögonen” och engagera sig. I Sverige har det arrangeras stora hjälpinsatser så som galor och kampanjer och procentantalet som anmälde sig för att bli familjehem åt ensamkommande flyktingbarn ökade med flera tusen procent. Alans bild i media har skapat både ett folkligt engagemang, en ekonomisk förändring för hjälporganisationer samt en förändrad invandringspolitik.

Även om Alan inte var ett ensamkommande flyktingbarn, per definition (då han var på flykt tillsammans med sin familj), var han på bilden ett ensamt

¹ Inledningsvis felbenämnd av dags- och kvällspressen som Aylan Kurdi.

² Konflikter i Mellanöstern och i norra Afrika har bidragit till att människor flyr i överfulla båtar som går till Europa över Medelhavet.

flyktingbarn. Bilden på Alan kan ses som ett exempel på hur människor förstår och handlar utefter medias framställning

Genom att söka efter ”ensamkommande flyktingbarn” på researchplattformen Mediearkivet kunde vi se att tidningarna Aftonbladet, Expressen, DN och Svenska Dagbladet har ökat sitt skrivande kring ämnet från juli till augusti månad 2015 med 32 procent. Medias framställningar av ensamkommande flyktingbarn har ökat, vilket även asylansökningar i Sverige gjort. Från 1 januari 2015 till och med 30 september 2015 har 73079 personer sökt asyl i Sverige, varav 4696 var ensamkommande flyktingbarn. Asylsökningarna från augusti till september månad visade en ökning med 62 procent av ensamkommande flyktingbarn i Sverige (Migrationsverket, 2015). Som nämndes ovan har media stor påverkan på sina läsare. Brune (2004) beskriver medias påverkan och att de använder sig av ett “generaliseringsanspråk” – det vill säga att media tenderar att framställa generaliserade bilder av människor. Detta menar Brune kan bidra till ett upprätthållande av begreppen *vi* och *de andra*. Wikström (2009) menar att kategorisering av människor i specifika och homogena grupper tenderar att ta liten hänsyn till heterogenitet vilket kan bidra till förtryck, rasism och diskriminering. Att granska hur media konstruerar ensamkommande flyktingbarn och vilka attityder som finns gentemot målgruppen blir därmed av vikt att studera eftersom människor i både vardagliga men även yrkesrelaterade kontexter påverkas av de bilder som media förmedlar. Påverkansfaktorer kan därmed även anses vara sociala och samhällsliga sammanhang så som normer, lagar, politik samt samhällsliga system, institutioner och organisationer. I uppsatsen kommer studien fokusera på fyra stora rikstäckande dags- och kvällstidningar; Aftonbladet, Expressen, Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet, med en kritisk diskursanalys.

1.1 Syfte och frågeställningar

Studiens syfte är att undersöka hur ensamkommande flyktingbarn konstrueras i dags- och kvällspress med fokus på de uttryck som används för att beskriva *verkligheten*. Studien kommer även fokusera på i vilka sociala och samhällsliga sammanhang ensamkommande flyktingbarn konstrueras i.

Studiens frågeställningar är följande:

1. Hur ser konstruktionen av ensamkommande flyktingbarn ut i tidningar?
2. I vilka sociala och samhälleliga sammanhang konstrueras ensamkommande flyktingbarn i tidningar?

1.2 Ämnet i relation till socialt arbete

Media har makten att påverka hur ett samhälle ska beskrivas och förstås genom att exempelvis informera, underhålla och engagera (Ekström, 2008). Hur ensamkommande flyktingbarn konstrueras i media kan således antas påverka människors föreställningar och därmed handlingar både i vardagliga men även yrkesrelaterade sammanhang så som socialt arbete.

Antalet ensamkommande flyktingbarn som kommit till Sverige under 2015 har varit högt och beräknas öka i samband med de fortsatta konflikterna i mellanöstern och norra Afrika. Studien bidrar till en ökad kunskapsbild kring målgruppen vilket är av vikt då yrkesverksamma aktörer inom socialt arbete i högre utsträckning än tidigare antas bemöta samt arbeta med barnen i en rad olika sammanhang.

Det ökade antalet ensamkommande flyktingbarn kan även innebära en ökad medierapportering av målgruppen. Det krävs därför en medvetenhet om hur media tenderar att framställa generaliserade och stereotypa framställningar av människor och grupper samt vilka konsekvenser det kan resultera i. Studien bidrar således till en medvetenhet kring medias makt samt ett kritiskt förhållningssätt till de konstruktioner som förmedlas i media. Detta anses även vara av vikt i relation till socialt arbete då konstruktioner av ensamkommande flyktingbarn kan få konsekvenser i bemötandet samt arbetet med barnen.

1.3 Begreppsdefinitioner

Nedan beskrivs de begrepp som är centrala i uppsatsen och därmed anses viktiga att vidare förklara.

Ensamkommande flyktingbarn

I studien används begreppet ensamkommande flyktingbarn, till skillnad från Socialstyrelsen (2013) som använder begreppet ensamkommande barn. Socialstyrelsen syftar till en gemensam beteckning för barn under 18 år som vid ankomsten till mottagarlandet är skilda från båda sina föräldrar. Utöver ensamkommande barn vill vi även lägga betoning på “flykting” som är en person som flytt sitt land på grund av förföljelse eller välgrundad fruktan för förföljelse på grund av ras, religion, tillhörighet till en viss samhällsgrupp eller politisk uppfattning. Studiens intention är alltså att inte bara benämna barnen som ensamma utan även att de flytt från sitt land.

Media

Medier kan enligt Ekström (2008) förstås som allt som utnyttjas när information förmedlas - alltså tekniska system där meddelanden och symboler överförs men även skapas, bevaras och återanvänds. Medier kan exempelvis vara; kameran, film, television, radio och Internet. Språket blir viktigt att belysa i samband med medier då språk enligt författaren används i olika medier för att exempelvis prata, interagera, underhålla, representera, engagera och skapa mening. Språk är alltså ett uttrycksmedel för kommunikation. Kommunikation kan ske både genom skrift- och talspråk men även genom visuellt språk. Ekströms definition på medier, som vi också valt att utgå ifrån, kan förklaras som tekniska kommunikationssystem och språk.

Diskurs

Faircloughs (Winther-Jørgensen & Phillips, 2011) angreppssätt på diskurs utgår från det skrivna och talande språket samt att diskurser formas och konstrueras i sociala sammanhang. Det här angreppssättet har även valts som utgångspunkt i den här studien eftersom analysen kommer ske utifrån Faircloughs kritiska diskursanalys.

Konstruktion av verkligheten

Med fokus på språkets mening fokuserar studien på social konstruktion som begrepp och i enighet Wikström (2009) innebär det att människor konstruerar

genom att benämna. Ting, människor eller verklighet får social mening först genom olika uttryck som används för att beteckna dem. Språket skapar alltså inte verkligheten utan gör att verkligheten framställs i en viss form.

Eftersom media, som nämnt, har en makt att framställa och konstruera hur verkligheten ska beskrivas och förstås anser vi att ett konstruktivistiskt perspektiv blir lämpligt. Vårt förhållningssätt till konstruktion är att begreppet är en bra utgångspunkt utifrån studiens syfte.

Makt

Studien utgår från Foucaults (Börjesson & Rehn, 2009) resonemang kring makt där språket anses ha en makt eftersom språket *gör något* samt innebär ett hänsynstagande till sociala överenskommelser. Makt anses därmed finnas överallt i samhället och människor anses vara inbäddade i olika nätverk av makt.

1.4 Förförståelse

Under hösten 2015 har publiciteten av flyktingars och ensamkommande flyktingbarns situation ökat i media. *Flyktingkatastrofen* och ökningen av asylansökningar i Sverige beskrivs i tidningar, TV och radio flera gånger om dagen. Precis som tidigare beskrivit ger media oss en bild med föreställningar om gruppen "ensamkommande flyktingbarn". Det är därför berättigt att påstå att även vår, författarna av studien, förförståelse om ensamkommande flyktingbarn, precis som andra individer i samhället, är påverkade av just den här konstruktionen som media framställer. Mattson (2012) beskriver hur diskursen är centralt för hur vi uppfattar och tolkar det vi upplever, *talordningen* och *sanningsregimen* ger oss ramar för det vi kan uttrycka och förstå. Vidare menar författaren att vi inte kan uppleva världen utanför den diskurs som råder eftersom inget är otolkat. Vi, som författare för studien, kan därför inte frånga att vi genom vårt språk och vår talordning är en del av diskursen.

Vi som uppsatsförfattare har även en yrkesinriktad förförståelse kring ensamkommande flyktingbarn då vi båda arbetat med målgruppen. Våra yrkeserfarenheter ger oss en bredare förståelse för ensamkommande flyktingbarn och arbetet som berör målgruppen vilket vi ser som en fördel i vårt uppsatsskrivande.

Det krävs däremot en reflektion om objektivitet och tolkning. Våra yrkeserfarenheter och förståelse för målgruppen får inte ta över andra tänkbara perspektiv som kan bli viktiga i samband med uppsatsens analys.

1.5 Disposition

Inledningsvis presenterades ett introduktionsavsnitt till uppsatsen där en redogörelse av viktiga begrepp för uppsatsen samt vår förförståelse av ämnet. Nedan kommer ett bakgrundsavsnitt där en presentation av ensamkommande flyktingbarns aktuella situation görs samt allmän information om media och dess påverkan på samhället. Därefter följer tidigare forskning som finns om konstruktion av ensamkommande flyktingbarn i media. I kapitel 4 redogörs valen av de teoretiska perspektiv studien använder. Studiens metod presenteras i kapitel 5 där dels metod och tillvägagångsätt redogörs samt eventuella etiska överväganden men även hur analysen gjorts av de empiriska material som används. Följande kapitel 6 analyserar det valda empiriska materialet på ett integrerat sätt med det resultat som framkommit. Slutligen avslutas uppsatsen med en diskussion där reflektioner görs kring det resultat som framkommit samt förslag på vidare forskning.

2. Bakgrund

I följande kapitel presenteras en övergripande bild och beskrivning kring ensamkommande flyktingbarn. Bakgrunden ger både en aktuell och historisk redogörelse kring barnen situation samt medias rapportering kring barnen. Eftersom uppsatsen ämnar studera hur ensamkommande flyktingbarn konstrueras i media presenteras även ett stycke kring media, dess påverkan samt pressetiska regler. Bakgrunden ger även en beskrivning i relation till sociala och samhällsliga sammanhang så som samhällsliga system, institutioner och organisationer men även politik, lagar och normer.

2.1 Ensamkommande flyktingbarn i media

Ensamkommande flyktingbarn har de senaste tio åren enligt Stretmo (2014) lyfts fram regelbundet i media. Enligt Stretmo ska svenska medier aktivt försökt öka medvetenhet kring ensamkommande flyktingbarns situation genom exempelvis ifrågasättande diskussioner och debatter. Ämnen som beskrivits blivit belysta är mottagningssystemet och förekomsten av vanvård samt eventuella åtgärder på krav och förbättring.

Ekström (2008) beskriver hur media har makten att påverka hur samhället ska förstås genom att exempelvis *informera*. Vilken information som förmedlas kring ensamkommande flyktingbarn blir därför påverkat av sociala och samhällsliga sammanhang. Dessa sammanhang kan förstås som samhällsliga system, institutioner och organisationer men även utifrån samhällets politik, lagar och normer. Arbetet med ensamkommande flyktingbarn är exempelvis styrt av både lagar och riktlinjer och Socialstyrelsen (2013) beskriver hur lagstiftaren har ålagt socialnämnden att ansvara för barnens behov av stöd från samhället. Hollander (Mattsson, 2010) menar att lagar, författningar och förarbeten är en viktig del av socialt arbete eftersom det lutar sig mot dessa i förhållande till exempelvis ekonomisk försörjning eller omsorg av barnen. Lagarna är på så vis ett regelverk som skapar ordning vad gäller skyldigheter och rättigheter. Stretmo (2014) menar att dessa kontextuella sammanhang kring ensamkommande flyktingbarn bidrar till hur människor förstår vad ett ensamkommande flyktingbarn *är*. Författaren menar

även att historiska händelser och hur ensamkommande flyktingbarn uppfattats genom tiderna spelar roll för hur barnen förstås och konstrueras idag.

Under 1941-1944 tog Sverige emot runt 72 000 "finska krigsbarn" och det organiserades vid den här tidpunkten olika verksamheter som arbetade med barnen (SOU, 2011:61). Det inrättades 400 nya barnhem och familjer öppnade sina hem och blev familjehem. Sverige beskrivs däremot inte haft uttryckliga regler för godkännande av familjehem – vilket resulterade i att många barn levde under missförhållanden samt vanvårdades.

Sverige tog i samband med andra världskriget och nazisternas maktposition inte bara emot Finska barn utan även flera judiska flyktingar och tiotusentals flyktingar från de baltiska staterna (Angsell, 2015). Andra världskriget beskrivs enligt UNHCR (2011) som 1900-talets första "flyktingkris".

I enlighet med Stretmo (2014) är ovanstående historiska händelser exempel som kan ha bidragit till de föreställningar som finns kring målgruppen ensamkommande flyktingbarn idag. Både aktuella och historiska händelser har därmed betydelse för hur ensamkommande flyktingbarn konstrueras i media.

2.6 Media

Under första världskrigets slut började även radion och Tv:n få sin spridning och information kunde delges till allmänheten – det här skedde i samband med att demokratin och industrisamhället fick sitt genombrott. Det var en period med stora samhällsförändringar som att människor flyttade in till städerna från landsbygden och nya arbeten växte fram. Utifrån de stora samhällsförändringarna formades nya teorier om folkmassan och dess psykologi. Genom aktiv propaganda försökte man kontrollera folkmassan, vilket resulterade i att människor visade sig vara mer påverkbara än tidigare trots. Media hade följaktligen stor makt över människor och fram till 60-talet visade många tidningar sin partipolitiska tillhörighet. Utifrån journalistiken som bedrevs kunde media stärka människors redan existerande attityder och åsikter (Strömbäck, 2014). Boréus (2011) resonemang att media påverkar människors föreställningar och handlande, kan därmed precis som i dagens samhälle anses ha varit giltigt redan under tidigt 1900-tal. Hur ensamkommande flyktingbarn konstrueras i media är därför beroende av hur samhället genom tiderna konstruerat målgruppen

eftersom Sahlin (2002) menar att föreställningar är beroende av sin historiska och kulturella kontext.

Hur samhället ska förstås och beskrivas styrs av de konstruktioner som framställs i media (Ekström, 2008). Bourdieu (1998) beskriver att vad som produceras och framställs i media är således även styrt av vad journalisterna väljer att framställa utifrån deras intresse. Journalister beskrivs ha speciella ”glasögon” som styr vad och på vilket sätt de ser något. För journalister blir fokus riktat till *dramatiseringen*, exempelvis det spektakulära, allvarliga eller tragiska. Journalister har därmed makten att framkalla effekter och beskrivs även bli språkrör för vad människor bör tänka om exempelvis samhällsproblem. Bilder som framställs i media fungerar likadant men Bourdieu belyser hur bildtexten även blir relevant för hur ett foto ska tolkas. Att namnge, exempelvis bilder, menar Bourdieu handlar om att synliggöra, skapa eller att få något att bli till. Ord väcker starka känslor och påverkar genom att exempelvis ge upphov till rädsla eller fobi. Arne och Svensson (2014) och Bergström och Boréus (2012) beskriver även hur användningen av metaforer som känsloladdade uttryck kan påverka konsumenten av texten.

Metaforer används ofta i media för att förmedla förenklade bilder av komplexa förhållanden (Ekström & Moberg, 2008). Metaforers funktion beskrivs vara att återge och konkretisera en sida av verkligheten med hjälp av en annan. Förståelsen för det främmande görs därmed lättare eftersom det går att relatera till något som är mer bekant. Metaforer kan enligt författarna däremot bli problematiska eftersom metaforer förutsätter att tolkningen av associationen görs utefter det som är förväntat. Tolkningar och associationer görs sällan utifrån den här förutsättningen vilket resulterar i att metaforer kan få helt skilda betydelser utifrån vem som läser dem.

Genom att namnge ett samhällsfenomen eller en grupp av människor skapas någon form av begriplighet och det främmande och okända suddas ut (Ekström, 2008). Detta beskrivs som en nödvändig process för tänkande, kommunikation och socialt samhälleligt samarbete. Att namnge något är däremot nära förknippat med att stereotypisering, diskriminering och uteslutning.

Pressetiska regler

Medierna är styrda av det politiska ramverket, så som lagar och regler (Weibull & Wadbring, 2014). Tryckfrihetsförordningen innebär att utgivningen inte får hindras av statliga ingripanden samt att det ska råda en yttrandefrihet. En annan viktig punkt är att det alltid ska finnas en ansvarig för skriften. Media styrs även av frivilligt antagna regler, som ställts upp på det redaktionella området, det vill säga pressetiska regler som brukar indelas i tre olika delar. Den första delen är publicitetsreglerna som innehåller rekommendationer för journalister. De här rekommendationerna är att journalister ska vara kritiska mot nyhetskällor, ge plats åt bemötande, ta hänsyn till den personliga integriteten samt undvika att i vissa sammanhang använda namn och användningen av bilder. Den andra delen av pressetiska reglerna är yrkesreglerna som berör journalistens integritet som professionell samt att inga personliga fördelar bör dras utifrån informationen som hämtas. Den tredje delen innebär att textreklam inte får förekomma i tidningstexterna, det vill säga text skall vara skilt från redaktionell reklam (Weibull & Wadbring 2014).

Sverige har en lång tradition av pressetiskt tänkande och det pressetiska systemet är väl förankrat bland de yrkesverksamma journalisterna. I SVT debatt³ (2015) kan ovanstående text exemplifiera hur yrkesverksamma journalister argumenterar för- och nackdelar och med publiceringen av bilden på treårige Alan. Enligt de pressetiska reglerna ska bilder på exempelvis avlidna människor undvikas, vilket även Expressens kulturchef Karin Olsson i debattdiskussionen uttryckte att tidningen vanligtvis gör eftersom de har en restriktiv förhållning till den typen av bilder. Däremot menar Olsson att publiciteten av bilden var ett väl övervägt publicistiskt beslut som hade en strävan att "väcka opinion". Ann Heberlein, som även deltog i debatten, menar däremot att bilden kan liknas med "socialpornografi" eftersom publiciteten av bilden innebär att gränser blir överskrida för att "väcka känslor". Heberlein ifrågasätter även om publiceringen av bilden fortfarande hade gjorts om det varit ett svenskt barn. Mediestrategen Teysir Subhi, som även deltog i programmet, menar att det är viktigt att kunna se det problematiska med att publicera bilder på döda "rasifierade människor", det

³ SVT debatt kan ses som ett exempel på hur medias framställningar kan få effekter samt hur framställningarna kan ha med bakomliggande förställningar hos både journalister men även hos de människor i samhället som även blir påverkade av den aktuella samhällsstrukturen de lever i.

vill säga "icke-vita", eftersom det finns en skev och ojämlik medierapportering som värderar människor på olika sätt. Subhi beskriver hur det exempelvis finns bilder på "svarta" barn som spolats upp stränder, som inte publicerats eller fått liknande uppmärksamhet. Heberlein beskriver vidare i programmet hur bildens genomslag kan kopplas till identifikation eftersom Alan ser ut som "vilket svenskt barn som helst". Samtidigt menar Heberlein att det innebär något "sorgligt" eftersom det svenska folket inte på liknande sätt kan identifiera sig med exempelvis "svarta" barn.

2.2 Ensamkommande flyktingbarn idag

De senaste åren har det skett en markant ökning av ensamkommande flyktingbarn (Fälldin & Strand, 2010) och Socialstyrelsen (2013) beskriver målgruppen som heterogen. Vad som däremot förenar målgruppen är att de tvingats fly och lämna socialt nätverk samt en invand miljö. Behoven för målgruppen blir således gemensamma eftersom barn enligt Fälldin och Strand (2010) beskrivs vara i behov av att lära sig det svenska språket, hjälp att skapa sociala nätverk samt att lära sig koder i det svenska samhället. Majoriteten av barnen beskrivs av Socialstyrelsen (2013) komma från krigsdrabbade länder vilket orsakat barnen svåra upplevelser såsom förlust av anhöriga, hot och våld. Studier visar att barn som upplevt krig på nära håll har högre risk att drabbas av negativ utveckling och psykiska problem så som depression, ångest och traumatiska stressreaktioner. Socialstyrelsen beskriver hur ensamkommande barn ofta känner stress under asylprocesser men även inför framtiden och sin identitet. Många ensamkommande flyktingbarn har föräldrar som avlidit, är försvunna eller som de inte haft kontakt med på flera månader eller år (Fälldin & Strand, 2010) vilket Socialstyrelsen (2013) menar kan skapa känslor av ensamhet och ohälsa hos barnen. Utifrån de här faktorerna beskrivs ensamkommande flyktingbarn ofta vara i en utsatt position och som en sårbar målgrupp. Lagnebro (Brunnberg, Borg och Fridström, 2011) har genomfört en studie som syftat till att undersöka finska krigsbarns upplevelser av händelsen samt vilka psykologiska svårigheter, identitetsuppfattning och anpassning till det Svenska samhället som barnen erfarit. Med en separation i sitt mentala bagage och situationen att försöka hantera det

nya landet utan föräldrarna, fanns en rädsla att bete sig fel. Det fanns även en rädsla hos barnen att inte räkna till samt en rädsla för att inte kunna hantera språket. Lagnebro beskriver hur språket har en djup emotionell innebörd för individen eftersom det krävs ett gemensamt språk för att uppnå socialt erkännande.

De största grupperna av ensamkommande flyktingbarn som sökt asyl år 2010-2012 kom från Afghanistan, följt av Somalia, Eritrea och Irak (Socialstyrelsen 2013). 2013 ökade asylsökande barn med ursprung i Syrien, Marocko, Algeriet, Albanien och Uganda. Oroligheterna i Syrien kan vara en orsak enligt Migrationsverket (2015) att Sverige idag tar emot flest ensamkommande flyktingbarn från Syrien och Afghanistan. Majoriteten av barnen som kommit till Sverige under perioden 2013 till 2014 är pojkar, i åldrarna 13-18 (Migrationsinfo 2015).

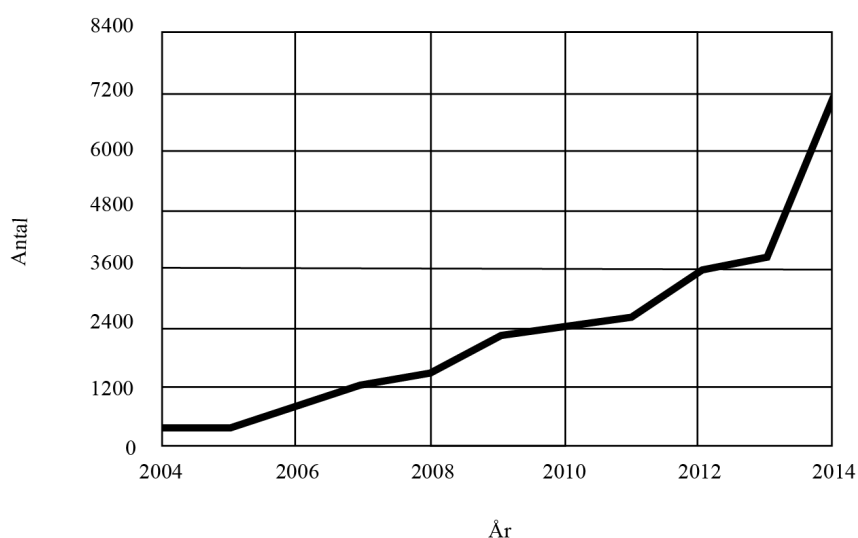

Diagram 1. Antal asylsökande ensamkommande barn, år 2004-2014 (Migrationsinfo, 2015)

I tabellen ovan syns ökningen av ensamkommande flyktingbarn som sökt asyl från 2004 till 2014 i Sverige. Tabellen påvisar att asylansökningarna ökat för varje år, med en markant stigning på cirka 50 procent 2013 och 2014 (Migrationsinfo, 2015).

År-Månad	Antal	Varav män (inkl pojkar)	Varav kvinnor (inkl flickor)	Varav barn (inkl ensamkommande flyktingbarn)	Varav ensamkommande flyktingbarn
2015-01	4895	3347	1577	1492	553
2015-02	4040	2673	1376	1335	467
2015-03	4117	2732	1385	1302	452
2015-04	3917	2667	1250	1169	452
2015-05	5375	3755	1620	1969	1150
2015-06	6619	4623	1996	2567	1440
2015-07	8066	5716	2350	3220	1890
2015-08	11744	8489	3255	5136	2958
2015-09	24306	17450	6856	9742	4696
Totalt	73 079	51 423	21 656	27 932	14 058

Tabell 1. Inkomna ansökningar om asyl under 2015 (Migrationsverket, 2015)

Tabellen ovan visar Migrationsverket (2015) statistik av asylsökande samt ensamkommande flyktingbarn från året 2015 (1 januari till 30 september). Tabellen visar att 73 079 personer sökt asyl i Sverige till och med september – varav 14 058 var ensamkommande flyktingbarn. Asylsökningarna från augusti till september månad 2015 visar en ökning med 62 procent av ensamkommande flyktingbarn i Sverige.

När ensamkommande flyktingbarn anlant Sverige placeras de enligt Socialstyrelsen (2013) av socialtjänsten ofta i familjehem eller HVB-hem (hem för vård eller boende), som arbetar på uppdrag respektive i samråd med socialtjänsten. HVB-hem är den dominerande placeringen i nuläget. I arbetet med personer med utländsk eller minoritetsbakgrund, menar Socialstyrelsen att det krävs kunskap och insikter om specifika aspekter som kan ha betydelse för förståelsen av individens behov. Det kan vara faktorer som har med det kulturella mötet att göra, migrationserfarenhet och traumatisering eller rättigheter och villkor för nationella minoriteter.

2.3 Olika konstellationer av etnicitet och kultur

Ålund (2002) beskriver hur det går att konstatera att Sverige är ett segregat samhälle med olika sociala problem som det medför. Personer med invandrarbakgrund diskrimineras och den etniska mångfalden framställs som en grund för olika kulturella konflikter. Majoritetskulturen blir positionerad i en normerande och dominerande ställning och den ”avvikande” kulturen framställs som ”problematisk” och anledningen till sociala motsättningar.

Svensk kultur menar Ålund (2002) tenderar att framställas som homogen och modern till skillnad från 'invandrarkultur' som anses vara traditionstyngd och omodern. Motsättningen mellan "vi" och "de" utvecklas även genom att definiera de 'annorlunda' och 'främmande' som mindre värda – de blir själva ansvariga för de sociala problem som målgruppen i samband med segregationen blivit förknippade med.

Det främmande uppfattas som ett potentiellt hot mot den samhälleliga ordningen menar Ålund (2002). Även Fred (Ålund, 2002) menar att kulturell mångfald blir belyst som ett hot mot den sociokulturella ordningen och att kulturell mångfald ska därmed anpassas till den redan etablerade samhällsordningen. Resultatet av denna reglering blir lätt marginalisering, stigmatisering, passivisering och klienttänkande.

Andra konsekvenser som olika konstruktioner kan ge upphov till är exempelvis när föreställningar om ökad invandring förstärker flyktingfientligheten och blir argumentet för att asylrätten ska begränsas (Sahlin, 2002). Ålund (2002) beskriver hur media har en tendens att framställa dessa stereotypa värderingar och konstruktioner av "de andra" vilket i sin tur kan leda till att människor agerar utefter dessa diskursiva föreställningar.

Wikström (2009) beskriver att det koloniala tänkandet bidragit till en schablonisering av människor som betraktas som "de andra". Perspektivet beskriver Wikström som problematiskt eftersom kategorisering riskerar att låsa in olika grupper i respektive "etniciteter". Genom att kategorisera människor i "etniska grupper" som anses vara homogena tas ingen hänsyn till heterogenitet vilket även kan bidra till förtryck, rasism och diskriminering.

3. Tidigare forskning

I följande kapitel presenteras tidigare forskning som berör studien. Resultaten i sökfunktionen *Supersök* visade begränsad relevant forskning kring ensamkommande flyktingbarn i media. Fälldin och Strand (2010) beskriver hur forskning kring ensamkommande flyktingbarn i allmänhet inte är särskilt omfattande. Resultat av tidigare forskning har valts att presentera utifrån två delar, den första delen berör forskning angående ensamkommande flyktingbarns situation och upplevelser. Detta anses viktigt att presentera i relation till studiens syfte eftersom förståelse och kunskapsbilden kring ensamkommande flyktingbarns situation även påverkar hur media och således allmänheten förstår vad ett ensamkommande flyktingbarn är.

Den andra delen presenterar forskning i relation till ensamkommande flyktingbarn i media vilket är centralt för att besvara studiens frågeställningar – det vill säga både hur barnen konstrueras samt i vilka sociala och samhälleliga sammanhang de konstrueras i.

Forskning relaterat till ensamkommande flyktingbarn

Marie Hessle, (2009) har skrivit avhandlingen *ensamkommande men inte ensamma* som är en 10-årsuppföljning av ensamkommande asylsökande barns livsvillkor och erfarenheter som unga vuxna i Sverige. I sin avhandling skriver Hessle att tidigare forskning kring ensamkommande flyktingbarn är inte särskilt omfattande eftersom det saknas uppföljningsstudier samt en generell kunskapsbild av barnen.

Studiens primära syfte var att utveckla kunskap om hur ensamkommande flyktingbarn hanterar livsomständigheter och utmaningar efter att ha beviljats uppehållstillstånd. Ett annat mål var att utveckla en kunskapsbild av barnen samt om deras livsomständigheter i respektive land samt varför de varit tvungna att fly. De resultat som avhandlingen kom fram till var att många av de ensamkommande flyktingbarnen som stannat kvar i Sverige utvecklat god livssituation. Trots att de kommit ensamma, förblev de inte ensamma eftersom majoriteten förenats med släktingar i Sverige. Många beskrivs även ha utvecklat transnationella nätverk, alltså gränsöverskridande relationer, vilket varit av avgörande betydelse för barnens socialisering och gynnsamma etablering i Sverige.

Anne-Marie M. Wallin och Gerd I. Ahlström har skrivit studien *Unaccompanied young adult refugees in Sweden, experience of their life situation and well-being: a qualitative follow-up study* (2006). Syftet med studien var att beskriva hur ensamkommande flyktingbarn som fått uppehållstillstånd, upplevde sin situation och välmående sju år efter. I deras intervjuer med 11 deltagare utgick de från nio teman; arbete/utbildning, bilda familj, förlust av familj/släkt och hemlandet, tankar om det nya språket, coping-strategier, sociala nätverket, allmänna välbefinnandet, tankar om framtiden och innebörden av begreppet "framgångsrika". Deras resultat visade att många deltagare som blivit intervjuade uttryckte sig positivt angående sina liv och att de börjat anpassa sig till det nya landet. Många beskrev att de hade ett socialt nätverk av vänner från samma "etniska" grupp samt att deras svenska kontakter mestadels var arbetskamrater. Flertalet av de intervjuade hade fått jobb eller studerade och upplevdes ge en mer kontroll och struktur över vardagen. Arbetet eller studierna förstärker självständigheten och ansvaret för framtiden. En person som intervjuades hade inte fått något jobb, trots två yrkesutbildningar genomförda i Sverige. Förklaringen enligt deltagare var personens invandrarbakgrund och att arbetsgivaren inte har samma förtroende som till andra "svenskar". Ingen av deltagarna hade återförenats med sina föräldrar men upplevde ändå ingen oro utan mer ett ekonomiskt ansvar för sin familj och släkt som fanns kvar i hemlandet. De coping-strategier deltagarna hade för att ta itu med traumatiska minnen var främst att "glömma" dem. Några deltagare valde att falla tillbaka i en religiös tro medan andra föll in i mer negativa strategier genom att sova bort dagar och nätter eller att dricka alkohol. Andra deltagare hade som strategi att de arbetade mycket så de slapp tänka på alla svårigheter. Majoriteten av deltagarna upplevde välbefinnande som främst berodde på familj, vänner samt arbete. Välbefinnandet har inte alltid existerat utan har haft tidigare problem av depression och mardrömmar. Några uppgav vid intervjutillfället upplevelser av depression, ångest, ensamhet samt litet socialt nätverk. En deltagare beskrev symptom på posttraumatiskt stressyndrom (PTSD). Orsaker till sitt psykiska mående var bland annat trauman som inte bearbetats, dåligt socialt stöd samt svårigheter att etablera sig på arbetsmarknaden.

Forskning relaterat till ensamkommande flyktingbarn i media

I Brune (2004) diskuteras att ”gränsen”, syftar både till den gräns flyktingar möter då de kommer till Sverige och den skiljelinje som dras mellan olika invånare i Sverige, ”Svenska” och ”invandrare”. Detta skrivs framförallt i pressen. Brune (2004) presenterar två olika mediematerial från 1976 och 1993 där studien behandlade flyktingar och flyktingpolitik, utvisningshot mot enskilda, samt brott som tillskrevs flyktingar och invandrare 1993. Materialet från 1976 används som jämförelse för att spåra förändringar. Undersökningarna visar att nyhetstexterna kring flyktingar och flyktingpolitik 1993 visade sig vara hårda och seriösa nyheter, och myndigheter användes för att definiera situationen. I media beskrevs människor som kommit på flykt som ett kommande hot, och gjordes till säkerhetsproblem för Sverige. Flyktingarnas röster exkluderades och vad som gjorde flyktingarna till flyktingar glömdes bort. Begrepp som flyktingström användes och människorna associerades med en hotande naturkatastrof. Undersökningarna från 1993 visar enligt Brune (2004) när det gäller brottsrapportering att mindre allvarliga brott fick mer nyhetsvärde på grund av att brotten begåtts av asylsökande eller flyktingar. Motiv till varför brotten begåtts söktes i gärningsmannens geografiska ursprung eller kultur, medan brott som begåtts av ’svenskar’ inte förklarades på samma sätt.

I en annan del av undersökningen presenteras hur journalistiken konstruerar stereotyper, så som “invandramannen- och kvinnan”. På 70-talet gjordes en undersökning för att utreda vad invandrarkvinna respektive invandrarman var. Sådär kunde det låta om invandrarkvinnan från ett textutdrag ut Svenska Dagbladet 1975;

På botten av det svenska samhället finns invandrarkvinnan. Hon yrkesarbetar ofta som städare eller diskare. Hon kan ofta inte läsa och talar i allmänhet inte svenska. Hon vet inte något om sina rättigheter, t.ex. om rätten till svenskundervisning på arbetstid. Hennes barn får ofta psykiska problem (Brune, 2004: 224).

Invandrarkillen framställs på likande sätt då han plågas av en kulturkonflikt mellan de gamla traditionella bylivet och det nya livet i den svenska betongförorten. Invandrarkillen föraktar och utnyttjar svenska flickor. I dessa

texter på 70-talet beskrivs "invandrarna" som annorlunda. De fick inte beskriva sin egen situation utan bedömdes utifrån nedlåtande blickar.

Live Stretmo (2014) har skrivit *Governing the unaccompanied child - media, policy and practice*. Stretmos centrala utgångspunkt i avhandlingen är att studera hur ensamkommande flyktingbarn blivit konstruerade samt *styrda* som en specifik grupp av flyktingar i både Sverige och Norge. Den här komparativa analysen gör Stretmo genom att utföra tre olika fallstudier, därmed genom tre olika frågeställningar. Den första frågeställningen är hur ensamkommande barn konstrueras i dagspress och nationell politik i Norge och Sverige. I den första fallstudien studeras norska och svenska mediedebatter från 2000-2008 genom att undersöka specifika kritiska diskursiva ögonblick när så kallade "försvunna ensamkommande barn" uppmärksammats i media. Den andra frågeställningen studerar hur olika vårdgivare (tjänstemän och stödpersonal) som deltar i svenska mottagningssystemet pratar om hur de hanterar och arbetar med ensamkommande barn. I tredje frågeställningen studerar Stretmo barn och ungdomars upplevelser och erfarenheter av att vara kategoriserad som "ensamkommande barn".

Stretmo tar sin teoretiska ansats i ett diskursperspektiv där mening ses som skapat genom språkliga handlingar och diskursen kring exempelvis ensamkommande flyktingbarn bärs upp av motstridiga och ibland ambivalenta berättelser, konceptualiseringar och begreppsliggöranden. Medias roll i skapandet av sociala problem samt "kritiska diskursiva" ögonblick när ensamkommande flyktingbarn hamnat i sökljus eller måltavla för debatt, är även en central del i avhandlingen.

Avhandlingens resultat visar att det finns en likhet mellan Norges och Sveriges tolkning av "ensamkommande flyktingbarn". Barnen beskrivs som hjälpbehövande och legitima mottagare av stöd men förknippas även med en rädsla för "strategisk migration". Barnen förknippas som svårhanterliga subjekt vilket resulterar i att de blir en måltavla för kontrollåtgärder och som syftar till att särskilja de "icke-legitima" från de "legitima". Myndigheter och media tenderar att framställa ensamkommande flyktingbarn som tvetydiga och ambivalenta subjekt. Stretmo skriver även hur medias publicering kring "de försvunna ensamkommande barnen" kopplats samman med smuggling och människohandel vilket därmed resulterat i att diskussioner kring asyl och asylrätt relateras till

eventuella risker där det finns en distinktion mellan “riktiga offer” och “strategiska migranter”. Medierna tenderar att homogenisera gruppen ensamkommande flyktingbarn till en officiell begreppsbildning. Stretmo menar att ensamkommande flyktingbarn framställs ambivalent – en dubbel-exponering där de varken är en “vän” eller “fiende”. Inom den norska och svenska asylpolicyen finns även en tendens att skapa en restriktiv migrationsregim snarare att ifrågasätta systemets rättvisa.

4. Teoretiskt ramverk

I den här delen presenteras de teoretiska utgångspunkter som ligger till grund för uppsatsen. För att kunna se hur ensamkommande flyktingbarn konstrueras i media samt vilka sociala och samhälleliga sammanhang de konstrueras i är diskurs, konstruktion och makt de huvudsakliga teoretiska begrepp som studien kommer att använda sig av.

4.1 Studiens ansats

Studien kommer att fokusera på hur ensamkommande flyktingbarn konstrueras i dags- och kvällspress utifrån diskurs som teori. Diskursanalys är inte bara en teoretisk analys utan även en metodisk sådan - diskursanalysen kommer därför även presenteras i uppsatsens metodkapitel.

I studien används Faircloughs (1995) *critical discourse analysis* (CDA) som på svenska benämns kritisk diskursanalys. CDA som teori och metod valdes eftersom att angreppssättet möjliggör att studera relationen mellan diskursiv praktik och social samt kulturell utveckling i olika sammanhang. CDA beskrivs även vara den mest utvecklade teorin och metoden för forskning inom kommunikation, kultur och samhälle (Winther-Jørgensen & Phillips, 2011).

För att ytterligare undersöka vilka utsagor som framkommer som ”naturliga” och vilken social praktik som utsagorna kan vara en del av, informeras den här studien av andra perspektiv utöver den förståelsen som kritisk diskursanalys medför. Perspektiven utgår från idéer om konstruktion och makt och kommer att utvecklas i det här kapitlet.

Konstruktion enligt Wikström (2009) formas genom de uttryck som används för att beskriva människor, grupper och ting. Konstruktionen, alltså de uttryck som används i dags- och kvällspressen för att beskriva ensamkommande flyktingbarn blir därför ett relevant begrepp att använda i relation till studiens syfte. Media har makten att påverka hur ett samhälle ska förstås alltså vilken kunskap som ska anses *rätt* respektive *fel*. Begreppet makt i relation till både den sociala praktiken samt studiens syfte angående i vilka sociala och samhälleliga sammanhang ensamkommande flyktingbarn konstrueras i blir därav relevant att använda.

Syftet med att tillämpa flera perspektiv är att i enlighet med Winther-Jørgensen och Phillips (2011) möjliggöra olika former av insikter som tillsammans har potential att skapa en bredare förståelse för det studien vill studera.

4.2 Diskursanalys som teori

I vetenskapliga texter och debatter har diskursbegreppet enligt Winther-Jørgensen och Phillips (2011) använts utan en närmare definition av dess innehåll, vilket bidragit till att begreppet blivit oklart. En möjlig förklaring av diskursbegreppet är att det är ett bestämt sätt att tala om samt förstå världen. Språket beskrivs som strukturerat i olika mönster som vårt tal följer när vi interagerar i olika sociala domäner. En faktor i diskursbegreppets oklarhet är att begreppet har många olika inriktningar. Språket är däremot en gemensam och central utgångspunkt i diskursbegreppet.

Språket kan dock inte återge *verkligheten* direkt och på ett enkelt sätt utan bidrar snarare till att forma den (Bergström & Boréus, 2012). Språket har en aktiv roll i skapandet och förändringen av vår omvärld, våra identiteter och sociala relationer vilket resulterar i att språket inte kan avspegla verkligheten på ett neutralt sätt (Winther-Jørgensen & Phillips, 2011).

Fairclough (Bergström & Boréus, 2012) förknippas ofta med den kritiska diskursanalysen som ser på diskurs som en viktig social praktik som både konstituerar och konstitueras av sociala praktiker. I den kritiska diskursanalysen är språk som diskurs både en form av handling som av människor kan påverka världen *samt* en form av handling som är beroende av social och historisk kontext – de står i ett dialektiskt förhållande till andra sociala aspekter.

Faircloughs (Winther-Jørgensen & Phillips, 2011) angreppssätt på diskurs utgår från det skrivna och talande språket samt att diskurser formas och konstrueras i sociala sammanhang. CDA används både som beteckning för det angreppssätt som Fairclough själv utvecklat samt som en beteckning för en bredare riktning inom diskursanalysen till vilket flera angreppssätt, inklusive hans eget, hör till. CDA ställer upp teorier och metoder för att teoretiskt problematisera och empiriskt undersöka relationen mellan diskursiv praktik, social och kulturell utveckling i olika sociala sammanhang. Den här utgångspunkten utgör därmed en

god möjlighet att besvara studiens frågeställningar - det vill säga hur och i vilka sociala och samhälleliga sammanhang barnen konstrueras i.

Eftersom CDA intresserar sig för hur vissa utsagor ”naturligt” blir accepterade som sanna och andra inte, blir begreppen konstruktion och makt användbara. Detta eftersom konstruktioner enligt Wikström (2009) formas genom de uttryck som används för att beskriva människor, grupper och ting. Bergström och Boréus (2012) menar även att det som *benämns* även utgör en grund för kunskap – vilken kunskap som erkänns som *rätt* är sedan en maktfråga. Begreppen diskurs, konstruktion och makt bidrar därför till en gemensam utökad kunskapsbild kring hur ensamkommande flyktingbarn konstrueras samt i vilka sociala och samhälleliga sammanhang barnen konstrueras i.

4.3 Konstruktion

Begreppet konstruktion ligger ofta som grund för diskursanalys eftersom det finns gemensamma filosofiska antaganden om språket (Winther-Jørgensen & Philips, 2000). Språket beskrivs av Bergström och Boréus (2012) vara en social aktivitet samt att språket formas i den sociala kontexten. Utifrån ett konstruktivistiskt perspektiv blir språket en nödvändig grund både för vad människor tänker och handlar. Israel (1982) hävdar att äga ett språk är att äga kunskap. Författaren beskriver däremot ett kunskapssteoretiskt problem som rör relationen mellan subjektet och objektet – om subjektet som äger eller producerar kunskap och objektet som skapar kunskap. En av språkets viktigaste uppgifter är att beskriva, eftersom det människor beskriver är verkligheten. Ett problem med subjekt-objektrelationen menar Israel är om subjektet är en passiv mottagare, en aktiv producent eller båda två. Utifrån att äga språket menar Israel att man ska vara i stånd och använda det på ett meningsfullt sätt, det vill säga intersubjektivt⁴, alltså att andra kan förstå det.

Språket påverkar människors syn på sig själva och även synen på världen. Fairclough (Bergström & Boréus, 2012) menar att språket har en formande eller konstituerande aspekt eftersom sociala fenomen som identiteter, relationer och olika trosuppfattningar formas genom språket. Searle (1999) menar att språket får

⁴ Intersubjektivt – tillgängligt för flera subjekt

människor till intentionala⁵ tillstånd av önskningar och avsikter och när människor gör något så görs det för kollektivet. Searle menar att detta är ett biologiskt fenomen som inte kan reduceras eftersom våra trosföreställningar är "vi-medvetande" – känslan av att göra något tillsammans är något som eftersträvas.

Wikström (2009) menar att vi konstruerar genom att benämna exempelvis ting, människor eller verklighet. Detta betyder inte att verkligheten inte finns om den inte benämns utan det innebär att den får social mening först genom olika uttryck som används för att beteckna den. Språket skapar alltså inte verkligheten utan språket gör att verkligheten framställs i en viss form.

Språket fungerar således meningsskapande eftersom den ger saker och ting en innebörd (Bergström & Boréus, 2012). Som tidigare nämnt blir benämningen av något grunden för kunskap. Vilken kunskap som erkänns som *rätt* är sedan en maktfråga.

Det människor upplever är inte sällan vad som förväntas och föreställningarna återspeglas gärna i det som människor tror sig veta. Genom tal, handlingar och vad som exempelvis sägs på nyheter delas erfarenheter och kunskaper som sedan görs till gemensamma tolkningar. På detta sätt skapas och återskapas gemensamma antaganden om verkligheten (Mattson, 2012).

Eftersom studiens syfte är att undersöka hur ensamkommande barn konstrueras i dags- och kvällspress blir begreppet *semiotik*, som intresserar sig för tecken och text, relevant att belysa. Begreppet beskrivs av Ekström (2008) som ett meningsskapande begrepp där tecken studeras, det vill säga allt som kommuniceras som exempelvis reklambilder, filmer, mode, mat, musik och alla typer av texter. Genom kommunikation blir verkligheten något meningsfullt och gemensamt. Verkligheten beskrivs som något som kan tolkas och konstrueras genom text, något som kan läsas, tolkas och avkodas.

Filosofen Peirce (Ekström & Moberg, 2008) menar att tecken i olika sammanhang står för *något* eller för *någon*. Peirce tar därmed hänsyn till det

⁵ Intentional – medvetandetillstånd som "handlar om" eller "är riktade mot" någonting.

mänskliga subjektet då fokus blir är att undersöka meningsskapande som en process där människors tolkningar och handlingar har en väsentlig betydelse.

4.3 Makt

I uppsatsen kommer makt användas som teoretiskt begrepp för att analysera studiens empiri. Fokus kommer att riktas på hur språket skapar olika maktkonstellationer i relation till hur ensamkommande flyktingbarn konstrueras i media. Maktbegreppet relaterar även till begreppet diskurs eftersom diskurser har funktionen, det vill säga *makten*, att påverka hur människan ska uppfatta verkligheten (Boréus, 2011).

Makt är ett mångfasetterat och tvetydigt begrepp vilket gör begreppet svårt att begripa och definiera (Engelstad, 2006). En kortfattad beskrivning är att makt finns överallt i samhället och har förmågan att få något att hända, det vill säga att framkalla en antingen stor eller liten social förändring. I samhället är makten däremot inte ett enhetligt fenomen utan makten är alltid fördelad.

Börjesson och Rehn (2009) beskriver även hur en diskussion kring makt inte går att göras utan att nämna Michel Foucault - detta eftersom ingen annan påverkat den moderna diskussionen kring makt i lika hög grad. Foucault menar att makt inte bara är något som vissa utövar utan att alla människor är inbäddade i olika nätverk av makt – makt är således en produktiv kraft. Författarna beskriver i enlighet med Foucault resonemang kring makt även att språket *gör något* och anses därför ha en makt eftersom språkanvändningen innebär ett hänsynstagande till social överenskommelse. Språket innehåller väldigt många sociala kategorier, ibland framställs de tydligt och ibland är kategorierna inbakade i meningarnas upplägg.

En kategori kan i sin tur skapa en ”motsatskategori” och kategorierna finns ständigt runt omkring oss för att definiera vad något är eller inte är. För att exemplifiera kan människor som placeras in i kategorier därmed tillskrivas egenskaper vilket kan resultera i att andra egenskaper utesluts (Börjesson & Rehn, 2009). Hall (Mattsson, 2012) beskriver hur känslan av olikhet och skillnad kan bidra till upprätthållandet av uppdelningen *vi* och *de andra* – där kategorin *vi* anses vara normalitet och kategorin *de andra* anses skilja sig från normaliteten.

Hur ensamkommande flyktingbarn konstrueras och även kategoriseras i media står i relation till språkets hänsynstagande för sociala överenskommelser. Vad ett ensamkommande flyktingbarn *är* respektive *inte är* blir således en maktfråga som i studien blir relevant att lyfta.

Studien kommer även att belysa sociologen Lukes (Bergström & Boréus, 2012) välkända indelning som kallas för maktens tre dimensioner:

- I den första dimensionen beskrivs makt som synlig och uppenbaras ofta i politiska sammanhang när beslut ska fattas.
- I den andra dimensionen beskrivs makt som något som kan påverka att en del saker *inte tas upp*, exempelvis att en del grupperns åsikter eller uttalanden inte blir hörda eller att en del texter eller förslag inte blir sedda och därmed inte underlag för beslut.
- Den tredje maktdimensionen handlar om makten över tanken det vill säga att kunna påverka människor i en viss riktning.

Människor beskrivs på så vis kunna agera på ett sätt som de kanske inte annars hade gjort. Dold maktutövning kan ses utifrån media som exempelvis kan beskriva specifika samhällsproblem på ett vinklat sätt och därmed hindrar andra perspektiv att komma till ytan (Bergström & Boréus, 2012) I analysen av material från Aftonbladet, Expressen, Dagens Nyheter och Svenska dagbladet blir den tredje maktdimensionen betydelsefull eftersom det är av intresse att analysera dold maktutövning. Vad som av allmänheten anses eller inte anses som ett samhällsproblem kan även grunda sig i sociala och samhälleliga sammanhang vilket kan påverka hur ensamkommande flyktingbarn konstrueras i dags- och kvällspressen. Studien intresserar sig för att belysa medias maktutövning för att därmed belysa alternativa förklaringar eller perspektiv.

5. Metod

I kommande kapitel presenteras den metod som valts för att analysera materialet från Aftonbladet, Expressen, Dagens Nyheter och Svenska dagbladet samt på vilket sätt materialet från respektive tidning valts ut. I avsnittet presenteras även en redogörelse för de metodologiska utgångspunkter som ligger till grund för uppsatsen.

5.1 Diskursanalys som metod

Kritisk diskursanalys enligt Faircloughs (1995) analyserar diskurs som *text*, diskurs som *praktik* samt som *social praktik*. Den tredimensionella modellen kommer att ligga som grund för studiens analys i kombination med begreppet makt eftersom vi vill analysera olika maktkonstellationer som framkommer ut texterna.

I den tredimensionella modellen kan diskurs ses som enbart text, och jämföras i dess grammatiska struktur (Bergström & Boréus, 2012). Eftersom studien avser att undersöka hur kvälls- och dagspress konstruerar ensamkommande flyktingbarn blir den diskursiva praktiken relevant eftersom den fokuserar just på hur tidningsartiklarna skapas och tolkas.

Även i den diskursiva praktiken kommer en kartläggning göras av hur diskurser förverkligas i texten, genom att granska hur texterna är uppbyggda språkligt och vilken innebörd det har för läsaren/konsumenten. Enligt Winther-Jørgensen och Phillips (2011) finns flera grammatiska element som kan användas som verktyg vid texttolkning. Författarna menar att element kan reducera diskursen och göra den entydig från mångtydig, alltså att diskursen ska vara rak och uppenbar istället för svårtolkad. I studiens analys kommer elementet *modalitet* att användas.

Modalitet analyserar styrkan i den talandes instämmande eller avståndstagande när det handlar om subjekt- eller objektmodalitet som ett uttryck för den position som textskaparen ger sig själv eller någon annan (Winther-Jørgensen & Phillips, 2011). Genom subjekt- eller objektmodalitet går det att utskilja vad textförfattaren vill förmedla till läsaren. Om något skrivs eller sägs vinklat, såsom ”jag anser”, är det subjekt modalitet. Motsatsen till subjekt modalitet är objekt modalitet vilket

innebär att textförfattaren vill förmedla ett påstående som sant via fakta, exempelvis genom ”alla är...”. Textförfattaren har en avgörande roll för vad läsaren ska tro sig vara sant.

Fairclough (Winther-Jørgensen & Phillips, 2011) menar att massmedia regelbundet använder sig av tolkningar som om det vore fakta, genom att använda sig av kategoriska och objektiva modaliteter. De här modaliteterna kan exemplifieras genom att påstå något, såsom ”det är farligt”, istället för att använda sig av ”vi anser att det är farligt”. Genom användningen av kategoriska modaliteter speglar och främjar det medias auktoritet.

När analysen av den diskursiva praktiken är gjord kommer detta sättas i relation till bredare sociala sammanhang. Den sociala praktiken är en vidgning av begreppet diskurs och menas med hur relationen ser ut mellan texten och den diskursiva praktiken (Bergström & Boréus, 2012). Författarna menar att analysen vidgas genom att text som en form av social praktik ingår i en vidare social struktur. Fairclough (Bergström & Boréus, 2012) använder sig av begreppet *diskursordning* och menar att en specifik text måste relateras till andra diskurser, och det blir nödvändigt för diskursanalysen att säga något om hur dessa diskursordningar är konstruerade. Det kan exempelvis finnas konkurrerande diskurser eller diskurser som kan tänkas påverka det som är föremål för studien.

Med den här utgångspunkten kan CDA ses som tredimensionell, utifrån text, den diskursiva praktiken samt den sociala praktiken (Bergström & Boréus, 2012). Enligt Winther-Jørgensen och Phillips (2011) speglar modellen med ett övergripande syfte som kännetecknar CDA, att problematisera och undersöka hur relationerna ser ut mellan diskurser och sociala strukturer. Samt att studien kan bidra till social förändring i riktning mot mer jämlika maktförhållanden i kommunikationsprocesserna och i samhället som helhet.

5.2 Urval och avgränsning

Då studien undersöker hur konstruktionen av ensamkommande barn ser ut i tidningar avgränsades det empiriska materialet till publicerade texter i form av tidningsartiklar.

För insamling av material skulle ske utifrån tidningar med en så bred läsarkrets som möjligt undersöktes först vilka tidningar som skulle tänkas vara lämpliga för

studien. Studiens material avgränsas till fyra rikstäckande dags- och kvällstidningar så som; Aftonbladet, Expressen, Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet.

Aftonbladet valdes då tidningen blivit utsedd till “Årets Dagstidning 2015” följt av Expressen som också var nominerad i kategorin (Medievärlden, 2015). Expressen var även en av de tidningar som valde att publicera en mer “utlämnade” bild av Alan Kurdis med motivationen att bilden hade ett värde som behövde visas för att “väcka opinion” (Debatt SVT, 2015). Ställningstagandet som Expressen tar i det här hänseendet var därför ytterligare en anledning till varför vi valde tidningen.

Dagstidningarna Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet valdes eftersom det enligt deras egna hemsidor, är de två mest lästa morgontidningar i Sverige (SvD, 2015; DN, 2015). Svenska Dagbladet är även enligt TS (2015) statistik den mest läst dagstidningen.

För att söka på relevanta tidningsartiklar användes researchplattformen Mediearkivet. Media arkivet är en databas med ett stort innehåll av all tryckt press i media, som även är en kostnadsfri sökmotor för studenter via universitetsbiblioteket.

Sökordet *ensamkommande flyktingbarn* var det ord som användes för urval av artiklar. Artiklar av olika karaktär inkluderades som exempelvis krönikor, debattartiklar och kulturartiklar, samt nyhetsartiklar. Avgränsningen resulterade i 68 artiklar.

En risk vid urval av material är att forskaren bidrar till en snedvriden fördelning av materialet genom att välja ut texter utifrån sina egna värderingar och ignorerar de som de själva anser strida mot sin bild av ämnet (Bryman, 2011). Vid genomgång av artiklarna upptäcktes att vissa artiklar berörde ämnet ensamkommande flyktingbarn i mycket liten utsträckning vilket resulterade i att en del artiklar sorterades bort eftersom de inte bedömdes vara relevanta för studiens syfte. Urvalet resulterade till sist i 42 relevanta artiklar som utgör det empiriska materialet i studien.

Vid sökning av ordet *ensamkommande flyktingbarn* på researchplattformen Mediearkivet uppdagades att träffsökningarna ökat med publiceringar under september 2015, jämfört med tidigare månader. Studien avgränsades därför till tidningsartiklar som publicerats inom tidsperioden september 2015. September

månad som avgränsning valdes även utifrån att den uppmärksammade bilden på Alan Kurdi som publicerades den 2 september 2015. Bilden väckte stor uppmärksamhet i media och Alan beskrivs ha blivit en symbol för *flyktningkatastrofen*. Bilden resulterade även i att människor handlande, engagerade sig samt ”öppnade ögonen” – vilket ansågs intressant i relation till studiens syfte. Konstruktionen av Alan som en *symbol* samt de uttryck som använts för att beskriva honom blev på så vis en utgångspunkt till studiens intresse att studera hur ensamkommande flyktningbarn konstrueras i media.

Urval av tidigare forskning skedde genom sökningar via Göteborgs Universitets sökfunktion *Supersök*. Sökningen skedde genom sökord på både svenska och engelska, vilka var; *ensamkommande flyktningbarn*, *media* och *unaccompanied child*. Resultaten i Supersök visade begränsad relevant forskning kring ensamkommande flyktningbarn vilket även Fälldin och Strand (2010) presenterar i sin forskning. Val av tidigare forskning avgränsades därför i relation till de resultat som Fälldin och Strand presenterade i sin forskning eftersom de stämde överens med de resultat som framkom i Supersök.

5.2.1 Analys

Studiens analys har följt principerna i CDA tredimensionella modell samt använt sig av elementet *modalitet* för att analysera styrkan i texterna. För analys av insamlad empiri har även konstruktion samt makt används som teoretiska utgångspunkter.

Vid träffsökningen på reseachplattformen Mediarkivet lästes artiklarna noga för att därefter kunna väljas ut. De utvalda artiklarna skrevs sedan ut och lästes igenom en ytterligare gång. För att hitta relevanta diskurser som förekom i artiklarna färgmarkerades texterna utefter intressant ord och meningar – som därefter kategoriserades. Fyra olika diskurser med tillhörande underkategorier framkom – som innehöll olika citat eller textutdrag.

Det textmaterial som ansågs vara av intresse för studien skrevs in i ett dokument för att sammanställas efter diskurs samt underkategorier. Den här sammanställningen fördes in i en tabell som presenteras nedan. Vi har valt att presentera hur många gånger diskurserna respektive underkategorierna förekommit i de olika tidningarna.

Det framkom även att flera olika texter i en och samma artikel kunde omfattas av diskursen eller underkategorin flera gånger. I tabellerna nedan (tabell 2 & 3) har de olika textutdragen i en och samma artikel, trots att de omfattas av diskursen och underkategorin flera gånger, räknats en gång. En artikel kan ändå innehålla flera olika diskurser eller underkategorier. Valet att presentera diskurserna och underkategorierna gjordes för att tydligare ge en helhetsbild av resultatet eftersom studien snarare intresserar sig för att belysa *om* diskursen eller underkategorin förekommer än *hur många gånger* de förekommer.

Textutdrag eller citat som ansågs relevanta för den flytande texten behölls i resultat och analyskapitlet. Andra textutdrag som inte ansågs relevanta att använda i kapitlet togs bort eftersom text som belyste liknande ämne annars skulle riskera att bli alltför upprepande samt överflödiga. Textutdragen och citaten har däremot ändå fungerat som empiriskt material eftersom de bidragit till det övergripande resultat som presenteras i studien.

I tabellen nedan presenteras de diskurser som framkommit i studiens empiri. Diskurserna framkom genom att artiklarna lästes igenom och därefter delades in i olika kategorier som ansågs relatera till varandra. Dessa kategorier resulterade därmed i de olika diskurserna som presenteras i tabellen nedan. I tabellen har vi valt att visa på hur många gånger diskursen förekommit i de olika tidningarna. Exempelvis är diskursen *behövande* en av de mest framträdande diskurserna då den förekommit 3 gånger i Expressen, medan i Aftonbladet har det förekommit 10 gånger. Svenska Dagbladet skriver om diskursen åtta gånger samt Dagens Nyheter 14 gånger.

Diskurser	Expressen	Aftonbladet	Svenska Dagbladet	Dagens Nyheter
Utsatthet	1	4	3	7
Behövande	3	10	8	14
Välbefinnande	1	1	1	4
Kostnad	0	0	5	8

Tabell 2. Antalet artiklar från respektive tidning som de olika diskurser är framkomna ur

Tabellen nedan visar en översikt över de underkategorier som framkommit i diskurserna. Diskurserna i sig upptäcktes innehålla olika ämnen vilket resulterade i diskursernas underkategorier. I tabellen kan det exempelvis utläsas att diskursen *behövande* och dess underkategori *hjälp* är den mest utmärkande då det förekommer i Expressen 3 gånger, i Aftonbladet 10 gånger, i SvD 2 gånger och DN 12 gånger.

Diskurser	Underkategorier	E1	A2	SvD3	DN4
Utsatthet	- Traumatiserade	1	3	3	5
	- Ensamma	1	3	3	3
	- Annorlunda	0	2	0	2
Behövande	- Professionellt stöd	1	3	8	6
	- Hjälp	3	10	2	12
	- Integration	1	4	4	3
Välbefinnande	- Glad och välmående	0	0	1	4
	- Duktig och anpassningsbar	1	1	0	4
	- ”Som alla andra”	1	0	0	2
Kostnad	- Samhälle, Boende och vårdkostnad	0	0	4	8
	- Resursbrist	0	0	6	6
	- Vinstmarknad	0	0	4	0

Tabell 3. Underkategorier till de fyra diskurserna
1. Expressen 2. Aftonbladet 3. Svenska Dagbladet 4. Dagens Nyheter

5.2.2 Arbetsfördelning

För att kunna möjliggöra en diskussion samt vara uppdaterade på vad som skrivits har vi valt att skriva tillsammans – detta har även gjorts för att möjliggöra ett enhetligt språk. För att ha nära tillgång till böcker har vi även valt att skriva på universitetsbiblioteket. Under uppsatsens gång har vi delat upp avsnitt mellan oss, men samtidigt varit noga med att läsa varandras delar för att kunna tillföra och utveckla kunskap och resonemang. Vi har använt oss av Google Docs för att

kunna vara så effektiva som möjligt samt få översikt av vad som gjorts. Vi har även använt Dropbox för att ha gemensam tillgång till artiklar och dokument som lästs.

5.3 Etiska överväganden

Vetenskapsrådet (2002) har konkretiserat fyra allmänna huvudkrav när forskning ska bedrivas. De fyra kraven är informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet.

Informationskravet innebär att forskaren ska lämna grundlig information till deltagarna av forskningen om innebörden av sin medverkan. Samtyckeskravet menas med att en deltagare har rätten att bestämma om sin medverkan, medan konfidentialitetskravet värnar om individers integritet och handlar om att förvara personuppgifter så obehöriga inte kan få del av dem. Nyttjandekravet innebär att det insamlade materialet enbart får användas i forskningsändamål.

Utifrån att studien använt sig av tidningsartiklar som empiriska material blir dessa krav inte ett etiskt övervägande som vid till exempel intervjustudier. Informationen i artiklarna är redan publicerade vilket innebär att samtyckeskravet ej behöver efterfrågas när det handlar om uppgifter som lämnats via massmedia. Därav kommer studien att skriva ut namnen på de personer som uttalat sig i de olika artiklarna.

Fairclough menar (Winther-Jørgensen & Phillips, 2011) att ett övervägande kring etiska frågor bör göras vid användningen av en diskursanalys eftersom resultatet kan komma att användas som en resurs. Fairclough (Winther-Jørgensen & Phillips, 2011) ser gärna att man använder sig av resultatet och försöker främja mer egalitära och liberala diskurser och därmed organisatorisk demokratisering. Med en diskursanalys kan syftet alltså vara att göra människor mer medvetna om diskurs som en form av social praktik som speglar och bidrar till att förstärka maktrelationer.

5.4 Validitet och reliabilitet

Enligt Bryman (2011) handlar validitet om huruvida det som undersökts är det som var avsett för undersökning. Langemar (2008) menar att validitet i kvalitativ forskning är kvalitet, trovärdighet och meningsfullhet – vilket kan innebära

undersökningens vetenskapliga värde. De olika moment i studien bör utföras så bra som möjligt för att uppnå en god validitet forskningen. Potter och Wetherell (Winther Jørgensen & Phillips, 2011) menar att vid bedömning av validitet i studier med diskursanalys som metod, är det viktigt att se till sammanhanget och huruvida det finns några komponenter som inte relaterar till analysen. Skulle så vara kan studien komma att uppfattas som icke trovärdig (Winther Jørgensen & Phillips, 2011). I studien användes ett strukturerat arbetssätt samt en utförlig beskrivning i de olika momenten för att skapa en så god validitet som möjligt.

Enligt Bryman (2011) betyder reliabilitet om forskningen är tillförlitlig samt om studien kan upprepas och få fram samma resultat. För att studien ska anses ha hög reliabilitet ska studien kunna generaliseras till andra sociala miljöer.

I studien är perioden begränsad till september månad då en avgränsning gjorts för att undvika alltför omfattande material. Skulle det vara en analys som löper under en längre tidsperiod eller en annan månad skulle resultatet kunna bli annorlunda utifrån innehållet i dem. Tidningarna som i studien valts ut är fyra av Sveriges största dags- och kvällstidningar vilket kan innebära att konkurrerande tidningar hade kunnat ge ett annat resultat eftersom tidningar väljer att publicera olika saker.

Det går inte med säkerhet säga om andra forskare skulle kunna utföra den här undersökningen och få samma resultat – detta eftersom Bryman (2011) menar att texttolkningar alltid görs utifrån sig själv och därmed kan bli annorlunda än vad andra människor tolkar. Liksom det skrivs i avsnittet om förförståelse är även vi som uppsatsförfattare påverkade av medias konstruktion av målgruppen ensamkommande flyktingbarn. När materialet analyserats har det blivit tolkat utifrån våra uppfattningar och upplevelser, vilket utgår ifrån ramar för det vi kan uttrycka och förstå (Matsson, 2012).

För att styrka tillförlitligheten i studien menar Bryman (2011) att det behöver finnas en medvetenhet om att det är omöjligt att uppnå fullständig objektivitet. Bryman fortsätter och menar att det är viktigt inte låta personliga värderingar påverka utförandet eller slutsatserna i undersökningen.

Hur vi, som uppsatsförfattare för den här studien, tolkat begrepp och resultat har vi därför i studien försökt vara tydliga med genom att förklara så utförligt och detaljerat som möjligt, detta eftersom intentionen är att studien ska ha en hög reliabilitet.

6. Resultat och analys

De diskurser som framkommit och varit mest framträdande i studien är *utsatthet*, *behov*, *välbefinnande* och *kostnad*. Diskurserna medförde vissa underkategorier där det framkommer på vilket sätt ensamkommande flyktingbarn konstrueras i dags- och kvällspress samt i vilka sociala och samhällsliga sammanhang barnen konstrueras i. Kapitlet avslutas med en sammanfattning av vilka resultat som framkommit ur empirin.

6.1. Utsatthet

I diskursen utsatthet påvisas tydligt hur media beskriver det ensamkommande flyktingbarnet som utsatt. I texterna beskrivs barnen vara traumatiserade, ensamma samt utsatta för rasism och främlingsfientlighet. Dessa egenskaper har kommit att bli underkategorier i diskursen utsatthet - men egenskaperna bidrar även till bilden och konstruktionen av barnet som utsatt. Wikström (2009) menar att vi genom att benämna människor grupper eller ting konstruerar dem – människor, grupper eller ting får däremot social mening först genom uttryck som används för att benämna dem. I enlighet med Wikströms resonemang tolkar vi att media beskriver barnen som utsatta eftersom olika uttryck så som *traumatiserad*, *ensam* och *utsatt för rasism* används i texterna när det talas om ensamkommande flyktingbarn.

6.1.1 Traumatiserad

I det empiriska material som analyserats används begreppet traumatiserad regelbundet när ensamkommande flyktingbarn benämns i texterna. Barnen beskrivs i texterna som traumatiserade eftersom de bär med sig upplever från flykt och krig. Olika aktörer, så som lärare, beskriver hur barnens traumatisering i sin tur gör att deras inlärningsprocesser i skolan och i språk blir blockerade.

Nedanstående text visar även på subjekt modalitet som Winther-Jørgensen och Phillips (2011) menar analyserar styrkan i uttalandet en person gör. I nedanstående text uttalar sig en lärare om att ensamkommande flyktingbarnen blir ”tystade” av språket. Texten förmedlar en trovärdig bild av *verkligheten* trots att det är enbart en person som uttalar sig angående problemet.

”Jag måste göra deras röster hörda. De har inga egna här än, många kommer få så småningom, men just nu är deras röster tystade. Tystade av språkbristen, av att inte förstå samhället, av trauman” (Aftonbladet, 2015d, sid 21)

I underkategorin traumatiserade märks att media lägger stor vikt vid att beskriva barnen som utsatta genom att beskriva de svåra händelser som de upplevt under flyktvägen samt hur de påverkats och mår idag. Brunnberg et al. (2011) beskriver hur flyktvägen ofta orsakar att barnen får uppleva traumatiska upplevelser. Författarna beskriver även andra faktorer till traumatiska upplevelser vilka är att barnen upplevt våld, tortyr och krig vilket resulterar i barnen får psykiatriska sjukdomar. PTSD-symtom är exempelvis vanligare bland ensamkommande flyktingbarn än barn i åldersmatchade grupper. Barnens upplevelser från flyktvägen exemplifieras nedan:

”Massor av barn som nyss kommit hit har varit med om ett rent helvete”
(Aftonbladet, 2015d, sid 21).

Media har makten att påverka hur människor uppfattar verkligheten (Boréus, 2011) vilket i studien framkommer i texter där media använder sig av metaforer. Konstruktionen av det ensamkommande som, utsatta och traumatiserade flyktingbarn målas gärna upp med olika metaforer, som ovanstående text; “ett rent helvete”. Avsändaren använder sig av metafor genom att använda känsloladdade uttryck vilket påverkar läsaren som blir desto mer övertygad (Boréus, 2015; Bergström & Boréus, 2012). För att fånga läsaren tenderar media även att använda kraftfulla ord som väcker känslor och ”fångar” läsaren. I nedanstående text beskrivs det traumatiserade flyktingbarnet genom en målade bild av vad barnet upplevt. Texten berör känsloladdade ord så som *besköts*, *fängelse*, och *inbördeskrig* som kan relateras till Bourdieu (1998) resonemang kring journalisters vilja att *dramatisera* genom det exempelvis allvarliga eller tragiska.

”Många i klassrummet är traumatiserade från sina resor. Ismail besköts i en överfull jeep i Tchad, kastades i fängelse i Libyen, ett land i kaos och inbördeskrig efter Khaddafis fall” (DN, 2015b, sid 22-23).

”De känner ingen tillit – av egen erfarenhet och genom mitt arbete vet jag att flyktingbarn mår väldigt dåligt, dels på grund av sina egna upplevelser men också för att de inte förstår hur deras framtid ska bli. De känner ingen tillit till någon.” (Aftonbladet, 2015c, sid 30-31).

Ovanstående texter exemplifierar hur barnen på olika sätt benämns och beskrivs som traumatiserade, vilket bidrar till konstruktionen av barnen. De uttryck som används för att beskriva barnens flyktväg, hälsa och mående blir således i enlighet med Bergström och Boréus (2012) meningsskapande och får en social innebörd.

Vad som däremot bör nämnas är att barnen konstrueras som traumatiserade utifrån att andra upplevt eller anser dem vara det. Samtidigt beskrivs flyktvägen och barnens upplevelser i flera texter som “omöjlig att förstå”. Thurén (2007) beskriver hur tolkningar av andras känslor och upplevelser är svårt då tolkningen utgår ifrån sina egna erfarenheter. Detta resonemang diskuteras vidare i nedanstående avsnitt.

6.1.2 Ensamma

Kategorier finns ständigt runtomkring oss, då media beskriver ensamkommande flyktingbarn som skilda från sin familj, inget kontaktnät, ensamma i det avseendet att de inte talar det svenska språket och därmed inte kan göra sig förstådda eller förstå andra. Börjesson och Rehn (2009) beskriver hur tillskrivning av egenskaper till kategorier kan resultera i att andra egenskaper utesluts. På liknande sätt kan detta resonemang kopplas till studien eftersom media har makten att placera ensamkommande flyktingbarn i kategorier vilket därmed resulterar i att egenskaper både tillskrivs och utesluts i konstruktionen av barnen. Underkategorin ensamhet belyses i textutdraget nedan:

De är skilda från sin familj, kultur och språk. Separationstraumat är detsamma, efter separationen behöver barn mycket stöd” (Expressen, 2015c, sid 4).

Flykten till Sverige beskrivs ha gjort de ensamkommande flyktingbarn separerade från familj och kultur, vilket resulterar i att de är just ensamma utifrån att de saknar nätverk. Eftersom barnen i texten är i behov att bearbeta upplevelser beskrivs de som utsatta eftersom de saknar nätverk och behöver därmed stöd i

bearbetningsprocessen. Ensamkommande flyktingbarn har som tidigare nämnts varit med om traumatiska upplevelser vilket i nedanstående text exemplifieras tillsammans med underkategorin ensamhet:

”De har flytt från krig, död, skräck, livssituationer vi aldrig kan föreställa oss. De är 16, 17 år och har tagit sig hit utan sina familjer” (Aftonbladet 2015e, sid 6).

Barnen benämns ha upplevt krig, död och skräck, vilket blir egenskaper som utsatthet innebär. Bilden media tilldelar allmänheten blir den diskurs som barnen konstrueras utefter. Ovanstående text är ett exempel på objekt modalitet som Winther-Jørgensen och Phillips (2011) menar är texter där media förmedlar ett påstående som sant via fakta. Ytterligare exempel på hur ensamkommande barn konstrueras som utsatta och ensamma kan ses i följande text:

”Det är omöjligt att förstå hur hemskt det är att behöva fly helt själv när man är ett barn” (Aftonbladet, 2015c, sid 30-31)

Ensamheten att behöva fly helt själv som barn beskrivs i ovanstående text som ”helt omöjligt att förstå”. Återigen blir förståelsen för problemet, eller barnens upplevelser obegriplig att förstå då upplevelsen inte är självupplevd. Även om media nämner det som “svårt att förstå” så väcker det ändå en tanke. I enighet med Thurén (2007) är tolkning av andra människors känslor och upplevelser svårt, då det inte är intersubjektivt testbara. Människan projicerar sina egna upplevda händelser och tillskriver andra sina egna egenskaper. När människor tolkar att barnen flytt från “krig, död och skräck” så måste detta sättas till en kontext för att skapa en någorlunda förståelse.

6.1.3 Annorlunda

I texterna har vi märkt hur media beskriver det motstånd som flyktingar och ensamkommande flyktingbarn möter i samhället, det vill säga rasism. Wikström (2009) definierar rasism som all uppdelning av människor baserat på ursprung, fysiska drag, språkanvändning, kultur eller etnicitet.

Dags- och kvällspressen uppmärksammar att det finns “rasistiska röster” mot flyktingar och ensamkommande flyktingbarn i samhället, som i följande texter:

”Jag hör rasistiska röster överallt, dessa röster är väldigt starka just nu”(Aftonbladet, 2015e, sid 6)

”Visst finns det självutnämnda experter som har avvikande åsikter – de har mobiltelefoner, det tycker jag är konstigt! Eller, muslimer tar med sig kriget hit! Eller, de mördar och misshandlar!” (Expressen, 2015c, sid 4).

Rasistiska röster upplevs utifrån texten som både många och starka och texterna visar ett motstånd mot ensamkommande flyktingbarn. I andra textutdraget beskrivs olika typer av stereotypa konstruktioner av flyktingar eller ensamkommande flyktingbarn som anses råda i samhället. Samtidigt som olika aktörer i texterna beskriver en medkänsla för barnens utsatthet – så som att de är ”traumatiserade” och ”ensamma” – tycks det även finnas en rädsla för barnen och att de ska ta med sig ”deras verklighet” till Sverige. Barnen konstrueras vara ”bärare” av krig och misshandel eftersom de har upplevelser av detta från sina hemländer.

Barnen konstrueras även som ”muslimer” vilket utifrån sammanhanget kan tolkas som att barnen tillhör en religion som inte anses vara majoritetskultur i Sverige. Barnen tillägnas därmed egenskaper utifrån förutfattade meningar om en främmande religion eller kultur. Wikström (2009) beskriver hur skillnaden mellan människor kan tendera att upprätthållas samt konstrueras. Författaren menar att en person *blir* en viss etnicitet, kultur eller religion genom handlingar och tal om vad en viss etnicitet, kultur eller religion, kan tänkas vara eller inte vara.

Ensamkommande flyktingbarn *blir* alltså ensamkommande flyktingbarn, muslimer eller invandrare genom talet och handlingar om vad ensamkommande flyktingbarn, muslimer eller invandrar *är* eller *inte är*. Wikström (2009) ställer sig frågan om en människa inte inkluderas i konstruktionen svenskhet - vilka konsekvenser detta kan innebära för personen i fråga i exempelvis yrkesliv, mellanmännsliga relationer eller i det svenska samhället.

På liknande sätt funderar vi kring vilka konsekvenser konstruktionerna kan innebära för ensamkommande flyktingbarn. Wallin och Ahlström (2006) beskriver i sin studie hur en person som kommit som ensamkommande flyktingbarn trots yrkesutbildningar inte fått arbete som vuxen. Personen i fråga beskrev en känsla av att vara åsidosatt på arbetsmarknaden eftersom det inte tycks

finnas ett likvärdigt förtroende för personer med invandrarbakgrund som för svenskar.

Att namnge ensamkommande flyktingbarn och därmed definiera vad de är respektive inte är kan exemplifiera vad Ekström (2008) beskriver som en nödvändig process för tänkande, kommunikation och socialt samhälleligt samarbete. Ekström menar att processen att namnge samhällsfenomen, grupper eller människor kan skapa begriplighet och därmed sudda ut det främmande och okända. Att namnge något är däremot nära förknippat med stereotypisering, diskriminering och uteslutning. Brune (2004) beskriver i sin avhandling hur media redan på 70-talet framställt dessa stereotypa bilder ”invandrare” där de blivit tilldelade negativa egenskaper som resulterat i nedlåtande blickar och diskriminering.

Ekström beskriver även hur media har makten att genom konstruktioner sätta ramen för hur ett samhälle ska förstås. I ovanstående text angående ”självtutnämnda experter” beskrivs värderingarna som ”avvikande”. Dags- och kvällspressens maktposition innebär i enlighet med Ekströms resonemang att media har en position att även beskriva hur samhället inte ska förstås.

Winter-Jørgensen och Phillips (2011) menar att den diskursiva praktiken antingen kan reproducera diskursordningen, bidra till att upprätthålla status quo eller transformerar diskursordningen så att det skapas social förändring. För att exemplifiera kan alltså diskursordningen kring ensamkommande flyktingbarn som *annorlunda* eller *invandrare* i texterna antingen reproduceras, bidra till status quo eller transformeras och skapa social förändring. Under 70-talet fanns enligt Brune (2004) negativa bilder av invandrare. I en del artiklar som analyserats i den här studien har däremot en annan bild uppvisats – det vill säga människor som är öppna och välkomnade för att ensamkommande flyktingbarn anländer till Sverige.

Diskursiva praktiken i relation till den sociala praktiken tycks därmed ha skapat en viss form av social förändring då människor i artiklarna beskrivs gått samman för att motverka och transformera rådande diskursordningar kring ensamkommande flyktingbarn som *annorlunda* eller *invandrare*. Vad som däremot bör tilläggas är att diskursordningen i vissa fall fortfarande reproduceras och upprätthålls genom exempelvis de ”rasistiska röster som hörs”, enligt första textutdraget i det här underkapitlet (se sida 38).

6.2 Behov

I det här avsnittet presenteras diskursen *behov* samt hur det ensamkommande flyktingbarnet i texterna beskrivs vara i en behovsställning. I texterna benämns och beskrivs barnen som i behov av samhällets insatser, ansvar och stöd men även frivillig hjälp så som volontärarbete och engagemang från föreningar och kulturella verksamheter i Sverige. Barnen beskrivs även vara i behov av att integreras i det svenska samhället. Avsnittet kommer även presentera olika exempel på hur aktörer yttrar sig angående ensamkommande flyktingbarn och vilka behov som aktörerna anser barnen vara i behov av. Återigen blir Wikströms (2009) resonemang kring konstruktion och vilka uttryck som används för att benämna människor, grupper eller ting ett perspektiv som vi utgår ifrån när barnen i texterna på olika sätt konstrueras vara i en behovsställning.

6.2.1 Behov av professionellt stöd

Ensamkommande flyktingbarn beskrivs i texterna vara i behov av olika stödinsatser. Behovet ger även Socialstyrelsen (2013) exempel på genom att beskriva att barnen är i behov av bland annat boende och utbildning – Socialtjänsten ansvarar för att barnen erbjuds ett tryggt och säkert boende av kvalitet. Ensamkommande barn beskrivs även vara en sårbar högriskgrupp, som tidigt är i behov av att identifieras för att därefter kunna erbjudas riktade stöd- och behandlingsinsatser. Hur barn beskrivs befinna sig i en behovsställning kan nedanstående textutdrag exemplifiera:

”Hur ofta tjänsterna som ingår används beror helt på vilka behov den boende har. Vissa får stöd oftare än andra” (SvD, 2015a, sid 4-5).

Socialtjänsten placerar inte sällan ensamkommande flyktingbarn i familjehem eller HVB-hem där HVB-hem är den dominerande placeringen (Socialstyrelsen, 2013). Barnens behov av en boendesituation märker vi är en vanligt förekommande diskussion i texterna. Nedan beskriver en familjehemsförälder vardagen med två ensamkommande flyktingbarn, en flicka och en pojke, som bor i deras hem.

”Vi gjorde – och gör fortfarande – vårt bästa för att flickan ska känna sig välkommen och trivas bra hos oss” (Expressen, 2015c, sid 4).

”Visst finns det stunder när vi funderar över hur framtiden ska te sig och visst finns det frågor vi inte kan få enkla svar på. Men till alla er där ute som funderar på att öppna era hem: om ni efter moget övervägande beslutar er för att ge ett flyktingbarn en trygg tillvaro så får ni garanterat många härliga och minnesvärda stunder tillsammans” (Expressen, 2015c, sid 4).

Familjehemmet beskrivs i ovanstående text vilja erbjuda samt uppfylla barnens behov av tryggt välkomnande. Ett familjehem är enligt Socialstyrelsen (2013) ett hem som på uppdrag av socialtjänsten tar emot ett barn eller en ungdom för stadigvarande vård och fostran och uppdraget beskrivs vara icke-yrkesmässigt. I likhet med familjehemmet blir personalen på ett HVB-hem ansvariga för att erbjuda barnen god kvalitet och insatser utifrån barnens behov. Barnen beskrivs även vara i behov av att det finns vuxna människor till hands för att samtala och ta hjälp av. “Utmaningen” att ta emot ett ensamkommande flyktingbarn beskrivs ovan i texten vara meningsfullt då barnen ger något, det vill säga ”minnesvärda stunder”.

Eftersom familjehemmen och HVB-hemmen arbetar på uppdrag respektive i samråd med socialtjänsten enligt Socialstyrelsen (2013) kan barnen förstås som ett *uppdrag*. Barnen är mottagare av stödinsatser och tjänster så som familjehems- och HVB-hemsplaceringar.

I texterna som analyserats beskrivs det som nästintill omöjligt att tillgodose allas behov av professionellt stöd utifrån de behov som Socialstyrelsen (2014) anser att barnen har. Detta i relation till Migrationsverkets (2015) redovisning kring det ökade antalet ensamkommande flyktingbarn under hösten 2015.

Utifrån den resursbrist som beskrivs föreligga kan den senaste tidens medierapportering kring ensamkommande flyktingbarns behov av boende och stöd, visa en nästintill rekryterande sida. Rubriken för ovanstående text lyder exempelvis; ”gör som vi – öppna era hem åt flyktingbarnen”.

Ekström (2008) beskriver hur media har makten att namnge samhällsproblem och skapa någon form av begriplighet hos människor. Media har enligt Bourdieu (1998) även makten att framkalla effekter och bli “förespråkare” för vad människor bör tänka. Detta resonemang kan relateras till boendeproblematiken

som beskrivs föreligga i samband med ensamkommande flyktingbarn samt till nedanstående text som visar på hur medias framställning framkallat effekt.

”I Sverige har stora hjälpinsatser organiserats. Antalet familjer som vill ta emot ensamkommande flyktingbarn har ökat med flera tusen procent” (Aftonbladet, 2015i, sid 10-11).

Texten ovan indikerar på en objekt modalitet media förmedlar till läsaren. Liksom Winther-Jørgenson och Phillips (2011) menar finns det en styrka i texten som förmedlar det som sanning via fakta. Förekomsten av ensamkommande flyktingbarn i texterna har under september 2015 varit stor och dags- och kvällstidningar har enligt textgranskningarna aktivt förmedlat barnens situation samt barnens behov av boende.

I enighet med Fairclough exemplifierar texten ovan hur medias språk kan påverka människors syn på sig själva och även synen på världen. Språket som de använder har en formande eller konstituerande aspekt då sociala fenomen som exempelvis identiteter formas genom de språk som används (Bergström & Boréus, 2005). I det här fallet har effekten av språket fått “antalet familjehem att öka med flera tusen procent”.

6.2.2 Ansvar

Ansvar är ett begrepp som nämns regelbundet i texterna som granskats i studien. Ensamkommande flyktingbarn beskrivs i texterna som en grupp som samhället, eller en myndighet, bär ansvaret för. Följande textutdrag visar på underkategorin ansvar.

”Socialtjänsten har det övergripande ansvaret för de ensamkommande barnen”
(SvD, 2015b, sid 14)

”Det är ett stort problem att inte en myndighet har ansvar för de ensamkommande från ankomst tills de står på egna ben. Ett sådant ansvarstagande skulle skapa ett bättre mottagande, säger Marika Markovits” (DN, 2015c, sid 4.)

Barnen beskrivs vara i behov av myndigheters ansvarstagande eftersom de vid ankomsten till Sverige inte anses kunna ”stå på egna ben”– barnen anses alltså vara i behov av stöd. Varför barnen anses vara i behov av någon ansvarstagande

kan vara att barnen kommer till Sverige utan föräldrar och därmed utan föräldraansvaret. Ensamkommande flyktingbarn kan anses ha ett strukturellt behov genom att myndigheter har kontroll över gruppen eftersom de hanterar och är med och påverkar mottagandet. Även Stretmo (2014) belyser ensamkommande flyktingbarn i relation till "styrning". Stretmo beskriver hur barnen inom myndigheter blivit omvandlade till ett eget specifikt område med specifika överenskommelser hur barnen bäst styrs och av vilka.

Problematiken i verksamheter diskuteras i artiklarna men i vår analys uppdragades att problematiken även lyfts till en strukturell nivå eftersom texterna belyser hur politiker och partier bör ta ansvar för de ensamkommande flyktingbarnen. Politiska åsikter och förväntningar på politikerna framkommer i texterna. Nedanstående text riktar frivilligorganisationer kritik till myndigheter kring mottagandet av ensamkommande flyktingbarn.

"Statsmissionen riktar skarp kritik mot mottagandet av ensamkommande flyktingbarn och vill att en myndighet ansvarar för barnen".

"Hela systemet är utformat för att hantera 800 barn per år och tryck testas nu när det är hög belastning. Det gör att sprickorna i systemet syns tydligt" (DN, 2015c, sid 4).

Hollander (I Mattsson, 2010) beskriver hur lagar, författningar och lagarbeten är en viktig del i socialt arbetets kontext. Socialt arbete styrs av samt lutar sig mot lagar som handlar om exempelvis ekonomisk försörjning och omsorg av barn. Eftersom Engelstads (2006) menar att makt finns överallt i samhället samt att makten har förmågan att få något att hända - kan vi utifrån ovanstående text fundera kring om maktbegreppet kan kopplas samman till den kritik och förväntningar som riktats till politiker i artiklarna som granskats. Enligt Lukes (I Bergström & Boréus, 2012) tredimensionella indelning kring makt kan den första dimensionen belysas eftersom den beskriver makten som synlig och att makten ofta uppenbaras i politiska sammanhang när beslut ska fattas. Makten kan enligt Engelstad (2006) framkalla en antingen stor eller liten social förändring - utifrån texterna kan därför en bidragande faktor till varför människor väljer att publicera kritik, förväntningar eller åsikter i media vara just för att kunna påverka politiken och framkalla förändring.

6.2.3 Behov av hjälp

Under september månad 2015 har dags- och kvällstidningar aktivt använt rubriker som exempelvis ”vi hjälper” (Aftonbladet, 2015f, sid). Tidningarna uppmanar samhället att använda hashtags som exempelvis Röda Korsets och Expressens insats #jagvillhjälpa (Expressen, 2015d, sid) och DN:s upprop #jagdelar (DN, 2015d, sid). Insatserna beskrivs som upprop där människor visar sin vilja att hjälpa samt sin medmänsklighet i vardagen. I flertalet av texterna som analyserat beskrivs hur yrkesverksamma samt offentliga personer engagerat sig och gått samman för att samla in pengar och hjälpa ensamkommande flyktingbarn. Barnen beskrivs alltså utifrån texterna var i *behov av hjälp*.

”Tusentals flyktingar har dött i sina försök att ta sig till Europa. Nu startar AIK ett initiativ att hjälpa ensamkommande flyktingbarn som kommer till Sverige” (Expressen, 2015e, sid 12).

”Vi gör det för att hjälpa till, som en humanitär insats. Vi hjälper med det som vi är bra på, det vill säga idrott och att ta hand om barn och ungdomar. Inom idrotten spelar det ingen roll vilket språk som man pratar, reglerna är desamma över hela världen” (Expressen, 2015e, sid 12).

”Vad gör du för att hjälpa? – Jag har skänkt pengar och skrivit upp mig som volontär för ensamkommande flyktingbarn, och så tänkte jag dra ihop något gig för att dra in stolar” (Aftonbladet, 2015g, sid 38-39).

I dags- och kvällstidningar under september månad 2015 beskrivs olika typer av engagemang flitigt. Engagemanget beskrivs exempelvis vara; besök på boenden för ensamkommande flyktingbarn, arrangemang så som olika galor, musikevent samt idrottsföreningars engagemang till aktivitet och matcher. I texter är ensamkommande flyktingbarn en grupp som är i behov av hjälp och solidaritet.

Texterna som analyserat visar även ett tydligt mönster kring vilka röster som hörs i sammanhanget. Rösterna kommer från offentliga personer som yttrar sitt engagemang kring hjälpinsatserna.

De som kommer till tals och beskriver barnen kan förstås utifrån subjekt modalitet då Winter-Jørgensen och Phillips (2011) beskriver att subjekt modalitet är när en person yttrar sig kring ett ämne. Författarna beskriver även hur styrkan i om något är sanning, utifrån en persons yttrande, inte är lika stor.

Personerna, vars röster hörs i artiklarna, använder sig av vad Wikström (2009) beskriver som olika uttryck för att beskriva verkligheten. Personerna som beskriver och benämner ensamkommande flyktingbarn bidrar därmed till konstruktionen av dem.

Deras uttalanden blir enligt resonemanget kring subjekt modalitet inte lika starkt eftersom olika uttalandet kommer från ett subjekt - det vill säga en person. Vad som däremot blir intressant att lyfta är om personernas uttalanden i texterna trots allt kan innebära en styrka - eftersom personerna som uttalat sig angående ensamkommande flyktingbarn definieras som kända och offentliga personer.

Engagemang och volontärarbetets påverkan på allmänheten kan återigen ses utifrån Engelstad (2006) beskrivning av makt - det vill säga att den finns överallt i samhället och har förmågan att få något att hända. Media har som tidigare den här makten att påverka människors handlande och föreställningar (Boréus, 2011). Den tredje dimensionen i Lukes (I (Bergström & Boréus, 2012) tredimensionella indelning på makt blir här relevant att belysa eftersom den beskriver makt över tanken, alltså att makten kan påverka människor en viss riktning.

Medierapporteringen i kombination med septembers kampanjer för flyktingar och ensamkommande flyktingbarn tycks ha framkallat någon form av effekt och påverkan då olika tidningar skriver:

”Det brukar vara ungefär två personer i veckan som hör av sig och vill vara volontärer för ensamkommande flyktingbarn. Förra veckan var det över tusen (Aftonbladet, 2015d, sid 21).

”Efter den senaste tidens hårdnade debatt om flykting- och migrationspolitiken ställer mängder av Stockholmare upp för att hjälp ensamkommande flyktingbarn och asylsökanden. – Vi är nedringda, engagemanget är fantastiskt, säger Ulrika Hällgren, samordnare på Stockholm stad” (DN, 2015e, sid 7).

Volontärbyrån beskrivs som nedringd och engagemanget beskrivs som fantastiskt. Vad som kan ses som bakomliggande orsaker till engagemanget, kan som tidigare skrivits i studien, bero på den påtagliga medierapporteringen kring ensamkommande flyktingbarn. Eftersom volontärarbete oftast görs frivilligt utan att volontären i fråga kräver någon betalning kan ensamkommande flyktingbarn beskrivas som en grupp samhället gärna vill engagera sig i. Barnen nämns alltså

inte bara som en grupp som är i behov utan även en grupp som kan ge något, som i studien tidigare belyst angående familjehemmet. Nedanstående text kan exemplifiera hur barnen beskrivs ge något tillbaka – det vill säga att de som engagerar sig eller anmäler sig till volontärer blir ”varma i hjärtat” av solidariteten som de utför.

”Det är härligt att se den här rörelsen. Människor som engagerar sig. Solidariteten. Kraften i det. Idrotten och fotbollen är en folkrörelse i grunden, och folkrörelsens idé går ut på att ta hand om, och förbättra samhället. För alla människor. Framförallt för de som är förtryckta. De som inte har någon frihet. Det gör mig varm i hjärtat. Och jävligt hoppfull” (Aftonbladet, 2015h, sid 12-13).

6.2.4 Behov av integration

Ensamkommande flyktingbarn beskrivs i texterna vara i behov av att integreras i samhället. Barnens behov av integration kan ge ytterligare exempel på uttryck som Wikström (2009) menar konstruerar människor, grupper eller ting.

I texterna nedan beskrivs hur offentliga personer arrangerat skolprojekt och idrottsverksamheter för att integrera ensamkommande flyktingbarn i det svenska samhället samt talar om betydelsen av att barnen snabbt ska lära sig svenska och anpassas till det nya livet.

”Tanken är att ensamkommande ska slussas in i vår verksamhet så att de får något att göra på fritiden. Lära känna svenska kamrater och den goda delen av det svenska samhället höll jag på att säga. Enkla saker för oss men som kan betyda mycket, säger Segui” (Expressen, 2015e, sid 12).

”Det är jätteviktigt att alla barn snabbt integreras, oavsett hur många dem är. På sikt växer de upp och blir en tillgång för Sverige (Aftonbladet, 2015c, sid 30-31)

Ovanstående texter ger exempel på olika typer av integrationsdiskussioner där aktörer, i texterna som studien analyserat, yttrar sig kring hur de anser att ensamkommande flyktingbarn på bästa sätt integreras i det svenska samhället. Integrationen anses av aktörerna som betydelsefull och nödvändig eftersom barnen genom den får något att göra på fritiden, lär känna svenska kamrater samt kan “bli en tillgång för Sverige”. Socialstyrelsen (2013) menar att det behövs ytterligare kunskap kring arbetet med personer med utländsk eller

minoritetsbakgrund, för att få ytterligare förståelse av den enskilda personens behov. Socialstyrelsen menar att det exempelvis kan vara faktorer kring det kulturella mötet, migrationserfarenhet samt traumatisering.

Aktörer som uttalar sig i texterna har enligt studiens analys inte en målsättning att genom integrationen få ytterligare förståelse för behovet – utan aktörerna har andra syften som exempelvis att barnens integration ska bli en tillgång för samhället. Samtidigt belyser Fred (I Ålund, 2002) hur kulturell mångfald i många sammanhang blir belyst som ett *hot* mot den sociokulturella ordningen och att kulturell mångfald därmed anpassas till den redan etablerade samhällsordningen. Resonemanget kan kopplas till ovanstående uttalanden eftersom invandrare ska anpassas till det norm- och regelsystem som redan finns. Nedanstående citat ger ytterligare ett exempel som beskriver hur inläringen av det svenska språket bör prioriteras.

”Flyktingarna ska lära sig svenska på ett ställe där de är placerade och inte ha en massa andra intressen.” (SvD, 2015a, sid 4-5).

Vad som bör belysas är att barnen aldrig själva hörs i texterna utan barnens behov blir definierade av olika aktörer som anser sig veta vilka behov barnen har. På så vis blir detta även en maktfråga om vilken röst som hörs. Analysen kan relateras till Paskás och Ålund (2013) resonemang kring hur personer med invandrarbakgrund kategoriseras utefter stereotypa och kulturella föreställningar som resulterar i upprätthållandet av ett “vi” och “de”-tänk.

Det skulle även kunna vara att “de” är barn och “vi” är vuxna gestalter som därmed anser sig ha rätten att uttala sig kring vilka behov barnen har. Stretmo (2014) beskriver även hur barnen blir “styrda” in i verksamheter som andra anser vara lämpliga för barnens integration.

På så vis blir barnen placerade i en underordnad position – både med anledning av att de kategoriseras som barn samt att de kategoriseras som barn med invandrarbakgrund. Den underordnade positionen resulterar därmed i att olika aktörer har makten att definiera vad som innebär en god integration för barnen.

6.3 Välbehållande

I det här avsnittet presenteras det empiriska materialets konstruktion av det ensamkommande flyktingbarnet som *välbehållande*. Som nämnts ovan beskrivs och benämns barnen ofta i texter som utsatta och i behov av hjälp. I det här avsnittet beskrivs barnen i dags- och kvällspressen snarare som välmående och glada barn som trots bakgrund funnit sig en “normal” vardag med skolgång och fritidsaktiviteter.

6.3.1 Det glada och välmående barnet

I texterna beskrivs barnen i sina vardagliga sammanhang där integrationen med det svenska samhället kommit att bli naturligt. Genom att benämna barnen i sociala sammanhang så som fotboll, skridskoåkning och löptävlingar där de skrattar och beskrivs må bra konstrueras barnen i dags- och kvällspressen som ett glatt och välmående barn vilket nedan kan ges exempel på:

”Han har ett leende som kan smälta en sten och han har lärt sig att åka skidskor själv under vintern” (SvD, 2015c, sid 10-12).

I flertalet texter som vi granskat märks liknande beskrivning av barnen. Den målande bilden av det välmående barnet samt hur texterna är skrivna kan tänkas beröra konsumenten av texten. Eftersom barnen ofta konstrueras i diskursen utsatthet och i en behovsställning blir bilden av det välmående ensamkommande flyktingbarnet en kontrast som väcker känslor gentemot den annars vanligt förekommande bilden av det ensamkommande flyktingbarnet. Att just väcka känslor hos konsumenten av texten är enligt Bourdieu (1998) journalistens avsikt – vilket ovanstående text kan ge exempel på att journalister gör. Även Stretmo (2014) belyser en liknande bild av det välmående barnet och beskriver hur barnen i media ofta illustreras som glada, välmående samtidigt som de utför en social aktivitet. Hessle (2009) presenterar även bilden av ensamkommande flyktingbarn som välmående eftersom avhandlingens resultat visat att barnen utvecklat en god livssituation trots att de kommit ensamma. Barnen beskrivs ha utvecklat transnationella nätverk samt återförenats med släktingar.

Bergström och Boréus (2012) belyser hur dold maktutövning kan innebära att ett perspektiv blir belyst och därmed resulterar i att andra perspektiv blir utelämnade. I texterna vi granskat som innehåller beskrivningar av det välmående barnet tenderar andra perspektiv, så som att barnen har problem eller inte mår bra, bli utelämnade. Fokus i texterna blir endast riktade på välmående och det positiva.

6.3.2 Duktiga och anpassningsbara

Vi har märkt att barnen i flera texter konstrueras genom att de benämns och beskrivs som; duktiga, engagerade, ambitiösa och målinriktade. Barnen beskrivs även i skolsammanhang vara lätthanterliga och ansvarsfulla till skillnad från de ”svenska” eleverna. I nedanstående text beskriver en lärare hur ensamkommande flyktingbarn är “en dröm för en lärare”, samt att de är “törstiga på kunskap”.

”Som lärare har du allas, eller i alla fall nästan allas, blickar riktade mot dig i samma sekund som du gå in i klassrummet” (DN, 2015b, sid 22-23).

”Jag hoppas att det kommer att smitta av sig på de svenska eleverna. För svenska elever, ja svenskar över huvud taget, har mycket att lära av de här. De tar inget för givet. De sköter sig alltid i klassrummet, vi behöver aldrig säga till. Och de vill vara i skolan. De vill inte ha sportlov eller sommarlov. Trevlig helg? De har det mycket trevligare här än vad de har under sina helger” (DN, sid 22-23).

”De vill framåt, de vill inte älta det jobbiga. Vi får nästan försöka bromsa dem. För svenskar tar det 9 år att klara grundskolan. De här killarna vill helst klara det på ett år, på ett främmande språk” (DN, 2015b, sid 22-23).

Barnen beskrivs som ”duktiga elever” samt som en dröm för lärarna. Barnen beskrivs särskilda eftersom de har egenskaper som “svenskar” eller “de svenska eleverna” saknar. De beskrivs även som en homogen grupp där alla likställs till att ha samma uppfattningar eller mål. Den här stereotypa bilden beskriver Mattsson (2011) innebär att man tar fasta på få enkla, lättförståeliga och erkända egenskaper hos en person eller grupp och därmed låter egenskaperna representera *alla*.

En intressant reflektion att lyfta är vilka bakomliggande faktorer som påverkar barnens ambitioner och vilja att studera. Barnen beskrivs ofta ha ett stort ansvar gentemot sin familj som enligt Socialstyrelsen (2013) beskrivs vara det “bärande

elementet” vilket kan betyda att familjen har vissa förväntningar på barnet, såsom försörjning eller att skapa sig en framtid och lyckas för kollektivets skull. Utifrån detta resonemang kan det i texterna tolkas som att skolgången för barnen innebär ett krav på att prestera. Att beskriva barnen som att de “hellre är i skolan än har lov” kan vara att utelämna delar av bilden eftersom barnen kan känna ett *måste* att vara i skolan.

Vad som blir intressant att belysa är hur läraren i texten får företräde att både beskriva barnen samt vilka egenskaper utgör en “bra elev”. Citaten belyser att respekt inför läraren är något positivt vilket ensamkommande flyktingbarn beskrivs ha. Läraren beskriver även egenskaper som att vara målinriktad och ansvarstagande som något positivt - inte bara för barnen utan även för läraren själv.

Barnen beskrivs i texten även ge läraren respekt genom att direkt rikta blickarna mot läraren när lektionen börjar. Situationen kan relateras till att barnen agerar utefter diskursen som både elever men även som ensamkommande flyktingbarn. Läraren i sin tur agerar utefter diskursen som lärare men kanske även utefter diskursen svensk. Inom den sociala praktiken använder Fairclough (Bergström och Boréus, 2012) begreppet *diskursordning* som innebär att en specifik text eller diskursiv praktik måste relateras till andra diskurser för att kunna se hur diskursordningen är konstruerad. Det krävs alltså att man ser över vilka andra diskurser som finns samt vilka diskurser som kan tänkas påverka den diskurs man vill analysera.

För att relatera detta resonemang till vår studie kan diskursen elev och diskursen lärare tänkas påverka varandra utefter att ensamkommande flyktingbarn påverkas av lärarens riktlinjer för hur en “bra elev” ska vara. Ensamkommande flyktingbarn som elever kan även tänkas påverkas av diskurser på strukturell nivå som Bergström och Boréus (2012) beskriver kan vara politik och lagar. Integrationspolitiken skulle exempelvis kunna ses som en diskurs som kan påverka diskursen ensamkommande flyktingbarn genom att barnen på olika sätt agerar utefter diskursen. Texten nedan ger exempel på den här typen av diskurspåverkan:

”Abir var redan från början inställd på att göra rätt, att inte förarga någon. Allt för att bädda för att mamma också skulle kunna komma till friheten i Sverige” (DN, 2015f, sid 22-30).

”... dessa modiga små barn anpassar sig till allt som är nytt” (Expressen, 2015c, sid 4).

Första textutdraget ovan beskriver hur barnet är inställd på “att göra rätt” och inte “förarga någon”. I texterna framställs ensamkommande flyktingbarn som “läraktiga” och “anpassningsbara” vilket kan vara ytterligare exempel på hur barnen agerar utefter diskursen samt de påverkande diskurserna som exempelvis integrationspolitik.

Vad som även blir intressant att belysa är hur barnet i första textutdraget ovan befinner sig i position där *anpassning*, det vill säga att vara till lags, blir ett krav för att kunna möjliggöra att exempelvis en förälder ska kunna komma hit eller kanske deras eget uppehållstillstånd. Att anpassa sig eller vara till lags kan även relateras till Lagnebros (I Brunnberg et al., 2011) studie som beskriver hur ensamkommande flyktingbarn, eller *finska krigsbarn* som de benämns i studien, upplevt en rädsla för att inte passa in genom att exempelvis inte kunna hantera språket. Upplevelserna hos barnen beskrivs resultera i en övergripande rädsla att bete sig fel.

6.3.3 ”Som alla andra”

I samband med diskursen välmående nämns det i texterna att ensamkommande flyktingbarn är precis som andra barn och ungdomar. Barnen beskrivs ha samma intressen som alla andra ungdomar eller barn trots att de har en annan bakgrund eller varit med om hemska upplevelser. Exempel på detta ges nedan:

”Viktigt att man ser de här ungdomarna som alla andra, även om de har en annan bakgrund och en annan ryggsäck” (DN, 2015h, sid 2).

”... svordom på klingande svenska över en pubertetsfinne på näsan. De går i skolan, tränar fotboll och har högsta volym på radion. Som vilka tonåringar som helst helt enkelt (Expressen, 2015c, sid 4).

Utifrån texterna beskrivs barnen som andra barn och ungdomar - det tycks i texterna alltså vara betydelsefullt att inte belysa dem som endast ensamkommande flyktingbarn utan även som just barn eller ungdomar. Stretmo (2014) beskriver

hur handlingar och humör ibland kan relateras till att befinna sig i tonåren. Ensamkommande flyktingbarns handlingar och humör kan däremot tendera att förklaras utifrån att de är ensamkommande flyktingbarn snarare än just tonåringar.

Börjesson och Rehn (2009) beskriver hur sociala kategorier kommer med ett visst innehåll – kategorierna innehåller egenskaper så som beteenden, livsstilar, brister och defekter. Utifrån författarnas diskussion indikerar även vår analys på att ensamkommande flyktingbarn kategoriserats som just ensamkommande flyktingbarn med egenskaper så som traumatiserade, ensamma, i behov av hjälp och så vidare – snarare än tonåringar. Stretmo (2009) menar att inramningen av barnen som just tonåringar kan resultera i att fokus snarare hamnar på eventuella likheter mellan grupper av barn oavsett deras etniska tillhörighet, klass eller kön.

6.4 Kostnad

I det här avsnittet presenteras diskursen *kostnad* eftersom dags- och kvällspressen beskriver ensamkommande flyktingbarn som en samhällskostnad i form av boende- och vårdkostnader. Barnen beskrivs även i samband med vinstmarknader och resurser. Underkategorierna i diskursen kostnad är därför *samhällskostnad*, *resursbrist* och *vinstmarknad*.

6.4.1 Samhällskostnad; boende- och vårdkostnad

I texterna beskrivs samhällskostnader så som vård- och boendekostnader för ensamkommande flyktingbarn. Det beskrivs även hur det råder platsbrister för barnen vilket innebär en risk att boendepreiserna blir höga. Nedan presenteras textutdrag som visar på kostnaden:

”Hittills i år har platserna kostat staten 9 miljarder, enligt migrationsverket som ersätter kommunerna som mest 1900 kronor per dygn och plats” (DN, 2015g, sid 9).

”När svårigheterna ökar riskerar också kostnaderna för en plats att skjuta i höjden” (DN, 2015g, sid 9).

”Kommunerna är just nu desperata för att hitta boenden till ensamkommande flyktingbarn. Så desperata att de tvingas placera barnen på boenden som är långt över kommunernas budget” (SvD, 2015a, sid 4-5).

I texterna beskrivs just ekonomi och kostnader samt hur mycket staten betalat för de ensamkommande flyktingbarnens boendeplatser. Situationen beskrivs även som *svår* och *desperat* vilket resulterat i att kommunerna *tvingats* till att placera barnen på boendeplatser där priset är högt.

Fairclough (I Winther-Jørgensen & Phillips, 2011) menar att kritisk diskursanalys intresserar sig för hur en del utsagor helt naturligt blir accepterade som sanna. Utifrån mediatexterna tolkar vi att utsagan som naturligt blir accepterad är att det stora antalet ensamkommande flyktingbarn bidragit samt är orsaken till den problematiska situation som exempelvis kommunerna befinner sig i. Billig (I Börjesson & Rehn, 2009) menar att utsagor alltid är konstruerade på det vis att det stänger ut alternativa beskrivningar. I enlighet med Billig kan vi även se hur dags- och kvällspressen belyser problemet utifrån ett perspektiv vilket gör att alternativa förklaringar saknas. Ålund (2002) beskriver hur framställningen av invandrare som ansvariga för olika samhällsproblemen är etablerat i samhället. Kulturell mångfald beskrivs vara målet i den offentliga debatten samtidigt som den kulturella mångfald i praktiken blir definierad som problematisk i samband med den etablerade samhällsordningen.

Medias beskrivning av ensamkommande flyktingbarn som ansvariga för problematiken kan därmed förstås som ett resultat utifrån detta resonemang. Beskrivningen av ensamkommande flyktingbarn som *problembärare* eller *samhällskostnad* blir genom mediatexterna konstruerade samt reproducerade då media förmedlar konstruktionerna till omgivningen.

I ovanstående tre textutdrag kan medias auktoritet speglas genom användning av objekt modalitet. Enligt Fairclough (Winther-Jørgensen & Phillips, 2011) vill textskaparen förmedla ett påstående som sant via fakta. Med utgångspunkt i det här resonemanget kan kommunernas problematiska situation genom texten tolkas som en generell sanning eftersom situationen inte kan urskiljas till fåtal kommuner utan tycks innefatta *alla* kommuner i Sverige. Fairclough (Winther-Jørgensen & Phillips, 2011) menar att media med hjälp av dessa framställningar har en avgörande roll för vad läsaren ska uppfatta som sant.

I följande textutdrag förmedlas den subjektiva modaliteten och en skillnad syns tydligt i relation till den objektiva modaliteten. I subjekt modalitet är det en person som påstår eller säger något, vilket inte har en lika stor styrka som i den

objektiva modaliteten (Winther-Jørgensen & Phillips, 2011). I citaten nedan talar yrkesverksamma inom socialt arbete om sin arbetssituation.

”Priset är ingen garanti på kvalitet. Nu när trycket ökar kan det dessutom finnas en lockelse att höja priset, säger Paula Wallenius”. (SvD, 2015d, sid 5).

”Vi kan tvingas till placeringar som kostar upp till 5000-6000 kronor per vård dygn, berättade Jon Rydholm vid socialtjänsten i Nässjö kommun för SR radio Nyligen” (DN, 2015g, sid 9)

Återigen beskrivs riskerna för att priserna för boendeplatser kan öka i samband med att ”trycket” ökat. Börjesson och Rehn (2009) beskriver hur maktdiskussioner går att se utifrån användningen av olika metaforer. I ovanstående text används metaforen *tryck* vilket kan innebära att någon utsätter någon annan för tryck. I texten innebär ordet tryck antalet ensamkommande flyktingbarn som i texterna generellt beskriva ha ökat i antal. Det stora trycket resulterar i att socialsekreterare *tvingas* till att placera barnen på platser som den ekonomiska budgeten inte tillåter. Maktutövning i samband med medias användning av metaforer kan förstås utifrån Arne och Svensson (2015) och Bergström och Boréus (2012) reflektioner kring hur media genom att använda metaforer som känsloladdade uttryck kan påverka konsumenten av texten som blir desto mer övertygad.

Att de ensamkommande flyktingbarnen konstrueras som en kostnad samt att de höga kostnaderna för boenden speglas som ett problem för samhället, visar ett textutdrag från DN tydligt att det uppmärksammats även av andra.

”Vi har tröttnat på att minoriteternas hat sajter får sätta agendan, tröttnat på hur ordval som ”volym” och ”kostnader” sprider sig som virus i det offentliga samtalet när man egentligen menar människor” (DN, 2015i, sid 8).

6.4.2 Resursbrist

Dags- och kvällspressen beskriver även hur det råder resursbrist inom sociala verksamheter som arbetar med ensamkommande flyktingbarn. Samtidigt skriver pressen hur antalet ensamkommande flyktingbarn aldrig varit så stort som 2015 års mätning. Resursbristerna beskrivs i texterna som problematisk samt att

bristerna orsakar ansträngd och dåligt fungerande arbetssituation. Texterna belyser ord som *oro* och *tvång* i samband med arbetet - verksamheter beskrivs även behöva tillsätta specialstyrkor för att hantera den *problematiska* situationen. Nedanstående textutdrag beskriver yrkesverksamma hur ”elevhälsan är i akut behov av förstärkning” och nya tjänster behöver tillsättas för att motverka den psykiska ohälsan bland eleverna.

”Det är vanligt att en kurator har 1000 elever i sitt upptagningsområde och problematiken har ökat med ensamkommande flyktingbarn och fler elever, säger Titti Fränkel. Enligt skollagen ska en kurator ha möjlighet att jobba förebyggande och hälsofrämjande – ett krav som i dagsläget inte går att uppnå” (SvD, 2015e, sid 8-9).

”Hon [ensamkommande flyktingbarn] kom tillsammans med en trevlig ung man från kommunen, vars arbetssituation var något ansträngd” (Expressen, 2015c, sid 4).

Kuratorer beskrivs i första textutdraget inte hinna med arbetet på grund av det stora antalet elever. Som resultat kan de varken arbeta förebyggande eller uppfylla skollagens krav. Problematiken beskrivs ha ökat med ensamkommande flyktingbarn och fler elever. Mannen från kommunen beskrivs även ha en ”ansträngd arbetssituation” vilket nämns i samband med hans arbete att lämna över ett ensamkommande flyktingbarn i ett familjehem.

Även här blir Faircloughs (I Winther-Jørgensen & Phillips, 2011) resonemang om naturligt accepterade utsagor relevant att belysa eftersom ensamkommande flyktingbarn utifrån texterna ovan blir beskrivna som orsaken till de yrkesverksammas problematiska arbetssituation. Återigen saknas andra relevanta perspektiv eller förklaringar.

I exemplet märker vi även att barnen skiljs åt i två olika grupper – det vill säga elever och ensamkommande flyktingbarn. Ensamkommande flyktingbarn i skolan är per definition också elever men särskiljs som just ensamkommande flyktingbarn. Börjessons och Rehns (2009) resonemang kring sociala kategorier blir återigen nämnvärt då ensamkommande flyktingbarn tilldelas egenskaper utifrån den kategorin de blivit ”placerade” i. Barnen tenderar därför inte kategoriseras som just tonåringar eller i det här fallet som elever, utan som

ensamkommande flyktingbarn. De egenskaper och behov av hjälp som barnen anses ha kan därmed skilja sig från "vanliga elever".

I de analyserade texterna framkommer att media väljer att skriva att det saknas kompetens inom dessa yrken eftersom det inte finns tillräcklig med utbildad personal för att fylla behovet. I nedanstående textutdrag exemplifieras resursbristen som medfört dålig kvalitet.

"Den visar att mer än var fjärde av de överförmyndare som ansvarar för tillsynen anser att systemet med gode män och särskilt förordnade vårdnadshavare för ensamkommande flyktingbarn fungerar dåligt. Dels råder det brist på gode män, dels varierar kvalitén på befintliga gode män, enligt rapporten som bygger på intervjuer med 37 överförmyndare i storstadsområdet" (SvD, 2015f, sid 11).

Utsagan som framställs är att det råder brist på godemän och särskilt förordnade vårdnadshavare samt att kvalitén på arbetet brister. Beskrivningen som i det här avsnittet målats upp visar på hur yrkesverksamma inom socialt arbete arbetar under ansträngda och stressiga förhållanden. Bilden media förmedlar till samhället kan i sin tur leda till det Boréus (2011) beskriver som en påverkan av människors föreställningar och handlingar. Genom att barnen konstrueras vara anledningen till det problematiska läget finns det därför en möjlighet att människor väljer att dra sig bort från yrkesfältet - då bilden av yrket tenderar att förmedlas som negativt. Det här tankesättet kan ses som en faktor till den rådande brist på gode män och särskilt förordnade vårdnadshavare.

6.4.3 Vinstmarknad

De ensamkommande flyktingbarnen blir i texterna förknippade med en vinstmarknad utifrån diskursen kostnad. Flertalet artiklar beskriver hur företag tjänar pengar på de ensamkommande flyktingbarnen vilket gör att barnen i texterna beskrivs som en vinstmarknad. Nedanstående texter belyser konstruktionen av barnen som en vinstmarknad.

"Wallenberg Aleris, riskkapitaljätten IK:s Attendo och rikskattalägda Nytida tjänar stora pengar på de ensamkommande flyktingbarnen som nu når Sverige. SvD näringsliv har granskat de stora offentliga årsredovisningarna och det är tydligt att det är en lönsam verksamhet" (SvD, 2015g, sid 4-5).

”Att man tjänar pengar på ensamkommande flyktingbarn vill de stora vårdkoncernerna inte gärna stoltsera med” (SvD, 2015a, sid 4-5).

Barnen blir i ovanstående text beskrivna som en ”lönsam verksamhet”. Samtidigt kan en lönsam verksamhet innebära något positivt eftersom företag går med vinst – däremot blir det i textutdrag två beskrivet som något som vårdkoncernerna inte gärna vill skylta med. Det tycks i texterna även finnas en negativ inställning till att företagen tjänar pengar på ”människor som är i behov”.

I en artikel beskrivs problematiken kring hur ensamkommande flyktingbarn konstrueras som ekonomiska *objekt* snarare än *levande människor*. Texterna i vinstmarknad-avsnittet kan alla ge exempel på denna objektifiering och kan förstås utifrån Freds (I Ålund 2002) resonemang kring hur reglerad omsorg kan resultera i passivisering och även klienttänkande. Ensamkommande flyktingbarn blir kategoriserade och identifierade som just *passiva objekt* och *klienter* i ett system. Denna kategorisering kan resultera i konsekvenser så som att företag snarare har ekonomisk vinst i fokus - än att bedriva verksamheter utifrån levande människor.

6.5 Sammanfattning av resultat och analys

Studien syftar till att undersöka hur ensamkommande flyktingbarn konstrueras i dags- och kvällspress med fokus på de uttryck som används för att beskriva *verkligheten*. Studien fokuserar även på att studera hur barnen konstrueras i sociala och samhälleliga sammanhang. De resultat som framkommit och varit mest framträdande i studien är diskurserna *utsatthet*, *behov*, *välbefinnande* och *kostnad*. Diskurserna i artiklarna medförde underkategorier där det vidare framkommit hur och i vilka sociala och samhälleliga sammanhang ensamkommande flyktingbarn konstrueras i.

En central utgångspunkt för att besvara studiens frågeställningar kring konstruktionen av ensamkommande flyktingbarn, har varit Wikströms (2009) resonemang kring hur vi genom att använda uttryck för att benämna människor, grupper eller ting därmed även konstruerar dem. I texterna framkommer det att barnen konstrueras utefter de olika uttryck som används för att beskriva dem.

Barnen beskrivs exempelvis vara traumatiserade, ensamma och annorlunda. De beskrivs även var i behov av stöd och hjälp samtidigt som de i vissa sammanhang beskrivs som glada, välmående, duktiga, anpassningsbara samt att de är som alla andra barn och ungdomar. Hur ensamkommande flyktingbarn konstrueras i media har i empirin även framkommit höra tätt samman med medias maktroll i samhället. Hur barnen konstrueras kan kopplas samman till Bourdieus (1998) resonemang kring medias och journalisters tendens att vilja *dramatisera*, vilket resulterar i att fokus riktas på det spektakulära, allvarliga eller tragiska. Medias användning av metaforer som känsloladdade uttryck beskriver Ahrne och Svensson och Bergström och Boréus (2015; 2012) kan även användas för att påverka konsumenten av texten. Media har enligt Brune (2004) även en tendens att använda sig av generaliseringar och stereotypa framställningar när människor ska beskrivas i texter. Detta är något som även framkommit i studiens empiri då ensamkommande flyktingbarn på olika sätt kategoriseras och därmed tillskrivs egenskaper som Börjesson och Rehn (2009) menar kan resultera i att andra egenskaper utesluts. I artiklarna kategoriseras ensamkommande flyktingbarn exempelvis som just ensamkommande flyktingbarn, muslimer eller invandrare vilket resulterar i att barnen tenderar att uteslutas i andra kategorier så som elever, tonåringar eller svenskar. Dessa stereotypa kategoriseringar tenderar att beskriva barnen som homogena vilket ger lite utrymme för heterogenitet som vidare kan bidra till förtryck, rasism och diskriminering.

Utifrån studiens andra frågeställning – det vill säga i vilka sociala och samhälleliga sammanhang barnen konstrueras i – har det i analysen framkommit att barnen konstrueras som i behov av att integreras samt anpassas. Detta har kopplats samman till Freds (Ålund, 2002) resonemang kring att mångfald i många sammanhang blir belyst som ett *hot* mot den sociokulturella ordningen och att kulturell mångfald därmed ska anpassas till den redan etablerade samhällsordningen. Barnen blir på så vis konstruerade i relation till det svenska samhället som anses vara majoritetskultur. Barnen som kategoriseras som just ensamkommande flyktingbarn, muslimer eller invandrare blir på så vis *annorlunda* och *avvikande* i relation till det *svenska, normala* och *bekanta*.

Ännu ett svar till studiens andra frågeställning om i vilka sociala och samhälleliga sammanhang barnen konstrueras i har det i artiklarna framkommit att barnen konstrueras vara i behov av samhällets ansvar. Barnen konstrueras även

som *objekt* i dessa sammanhang som i resultatet benämns som samhällskostnad, resursbrist samt vinstmarknad. Denna objektifiering kan i enighet med Freds (I Ålund, 2002) resonemang kring passivisering och klienttänkande resultera i konsekvenser då företag snarare går med vinst än att bedriva sin verksamhet med fokus på individerna.

Ur empirin har det även framkommit att det i många verksamheter som arbetar med ensamkommande flyktingbarn råder resurs- och personalbrist. I texterna beskrivs barnen som orsaken för den problematiska situationen vilket kan resultera i att yrkesverksamma drar sig bort från yrkesfältet då bilden av yrket tenderar att framställas negativt i media.

Media har, som tidigare nämnt, makten att sätta ramen för hur ett samhälle ska förstås. Dags- och kvällspressen har makten att påverka genom att exempelvis belysa fenomen, så som samhällsproblem, ur ett specifikt perspektiv och därmed förmedla vad samhället bör eller inte bör tycka om det. Faircloughs (Winther-Jørgensen och Phillips, 2011) resonemang kring vilka utsagor som i texter framkommer som naturliga och därmed allmänt accepterade blir i detta sammanhang intressant att lyfta eftersom ensamkommande flyktingbarn anses bidra eller är orsaken till den problematiska situation som exempelvis kommunerna befinner sig i. Medias tendens att endast belysa problem eller situationer utifrån ett perspektiv förekommer regelbundet i texterna. Hur ensamkommande flyktingbarn konstrueras och i vilka sociala och samhälleliga sammanhang de konstrueras i är därmed beroende av både den historiska samt aktuella samhälleliga kontexten.

7. Diskussion

Följande kapitel för en diskussion – med koppling till bakgrund, tidigare forskning och teoretiskt ramverk – om de resultat som framkommit ur den tidigare presenterade analysen. Med utgångspunkt i att media konstruerar möjliga föreställningar och således handlingar kan det förutsättas att konstruktionen av ensamkommande flyktingbarn medför implikationer i samhället, vilket också utgör fokus i föreliggande text. Kapitlet avslutas med förslag på vidare forskning för att ytterligare öka förståelsen för diskursernas inverkan.

7.1 Övergripande diskussion

Inledningsvis behövs det framföras att ett kritiskt förhållningssätt, i både allmänna och yrkesrelaterade sammanhang, till de konstruktioner av ensamkommande flyktingbarn som skapas i media. Ett kritiskt förhållningssätt är av relevans eftersom konstruktionerna kan påverka både socialt arbete samt yrkesverksammas bemötande av ensamkommande flyktingbarn.

Studiens resultat uppvisar i enlighet med Ekström (2008) att media tenderar att förmedla generaliserande föreställningar vilket kan resultera i exempelvis stereotypisering och marginalisering. Ett kritiskt förhållningssätt kan medföra en medvetenhet som förhindrar att ovanstående exempel inte reproduceras. Ett exempel på hur medias framställningar reproduceras presenterades i analysen; medias framställning av ensamkommande flyktingbarn som *problembärare* och som *orsaken* till den ansträngda arbetssituationen för yrkesverksamma resulterat i att personer, i viss utsträckning, tagit avstånd från yrkesområdet. Framställningen kan sägas ha resulterat i handlingar trots att den inte nödvändigtvis är riktig eftersom media i likhet med Faircloughs (Winther-Jørgensen & Phillips, 2011) resonemang tenderar att belysa utsagor och problem från ett perspektiv och således utlämna andra förklaringar och tolkningar. Därför krävs en kritisk reflektion kring problemformuleringar som media förmedlar men även insikt i textproduktionens processer. En faktor kan exempelvis vara att ensamkommande flyktingbarn konstrueras i media utifrån journalistens föreställningar om barnen men även utifrån journalistens syfte det vill säga vad Bourdieu (1998) beskriver kan vara *dramatisering*.

Fokus i media kan även grunda sig i sociala och samhälleliga sammanhang det vill säga i normer och lagar, vilket påverkar rapporteringen och vad som anses vara relevant eller inte. I SVT debatt (2015) diskuteras den uppmärksammade bilden på treåriga Alan Kurdi som hittats livlös på en strand i Turkiet. Olika debattörer diskuterar bildens uppmärksamhet och huruvida det kan handla om att ”svenska folket” kan relatera till bilden eftersom barnet på bilden ser ut som vilket ”svenskt barn” som helst. I debatten diskuteras även hur bilder på ”afrikanska barn” som spolats upp på ständer inte blivit publicerade vilket en debattör beskriver kan bero på att ”svenskar” inte i lika hög grad kan relatera till de ”afrikanska barnen”.

I samband med en diskussion kring medias makt att förmedla hur *verkligheten* ska förstås (Ekström, 2008) och vad som anses relevant, blir det därmed intressant att belysa medias makt att *inte* förmedla något – exempelvis bilder på de ”afrikanska” barnen som diskuterades i SVT debatt (2015). Bilden på Alan Kurdi beskrivs ha fått människor att handla, engagera sig samt öppna ögonen eftersom han enligt debattörerna såg ut som ”vilket svenskt barn som helst”. Att bilderna på de ”afrikanska barnen” inte fått samma uppmärksamhet kan kopplas till Halls (Mattsson, 2012) resonemang kring känslan av olikhet och skillnad vilket bidrar till upprätthållandet av uppdelningen *vi* och *dem*. Det krävs alltså i samband med vad media *inte* tar upp en medvetenhet om att inte bara handla, engagera sig och öppna ögonen för det som anses bekant utan även se bortom det som endast blir förmedlat i media.

7.2 Förslag på vidare forskning

Eftersom det idag finns begränsad forskning kring ensamkommande flyktingbarn anser vi att vidare forskning kring barnen generellt borde utföras. Eftersom Sverige under 2015 tagit emot ett högt antal ensamkommande flyktingbarn anser vi det vara av intresse att genom forskning både uppmärksamma barnens situation men även utvärdera insatser, mottagande och bemötande.

Studien har fokuserat på hur ensamkommande flyktingbarn konstrueras i dags- och kvällspressen samt i vilka sociala och samhälleliga sammanhang som barnen konstruerats i. Resultatet i studien visar att det råder personalbrist inom många

olika organisationer som arbetar med ensamkommande flyktingbarn och studiens resultat lyfter huruvida konstruktionen av barnen som orsaken för den problematiska situationen kan höra samman med att yrkesverksamma dragit sig bort från yrkesfältet. Detta är ett ämne som vi anser behöver forskas vidare kring då konstruktionen av ensamkommande flyktingbarn i media uppenbarligen kan få konsekvenser för socialt arbete. Tänkbara frågeställningar skulle i så fall kunna vara hur yrkesverksamma aktörer framställs i relation till ensamkommande flyktingbarn samt hur yrkesverksamma blir påverkade av de konstruktioner som framställs i media.

Utifrån studiens forskningsämne, det vill säga ensamkommande flyktingbarn i media, har vi utifrån resultatet observerat att barnens egna röster sällan blir belysta. De röster som hörs i texterna kommer från yrkesverksamma eller offentliga personer. Aktörerna får företräde i definitionen av ensamkommande flyktingbarn samt vilka stöd- och hjälpinsatser de anses vara i behov av. Forskning kring barnens egna röster i mediatexterna hade varit av intresse att vidare uppmärksamma eftersom deras egna tankar, åsikter och önsknings oftast inte får utrymme i texterna.

Referenser

- Ahrne, Göran & Peter Svensson (red)(2011): *Handbok i kvalitativa metoder*. Malmö: Liber AB.
- Angsell Gun-Lis (2015) *Att ta emot människor på flykt är inte nytt*. Socialpolitik 26 sep. Hämtad 2015-10-02 från <http://www.socialpolitik.com/2015/09/26/att-ta-emot-manniskor-pa-flykt-ar-inte-nytt/>
- Berglez, Peter & Ulrika Olausson (2008): Kritisk diskursanalys (s.121-138). I: Ekström, Mats (red.) *Mediernas språk*. Malmö: Liber AB.
- Bergström, Göran & Boréus, Kristina (red.)(2012): *Textens mening och makt. Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Lund: Studentlitteratur.
- Boguslaw, Julia (2012): *Svensk invandringspolitik under 500 år: 1512-2012*. Malmö: Studentlitteratur.
- Boréus, Kristina (2011): Texter i vardag och samhälle (s.131-149). I: Ahrne, Göran & Svensson, Peter (red.), *Handbok i kvalitativa metoder*. Malmö: Liber AB.
- Boréus, Kristina (2011): Diskursanalys. I: Ahrne, Göran & Svensson, Peter (red.), *Handbok i kvalitativa metoder*. Malmö: Liber AB.
- Bourdieu, Pierre (1998): *Om televisionen*. Stockholm/Stehag: Brutus Östlings Bokförlag Symposion.
- Brune, Ylva (2004): *“Nyheter från gränsen: Tre studier i journalistik om ”invandrare”, flyktingar och rasistiskt våld”*. Göteborg: Institutionen för journalistik och masskommunikation.
- Brunnberg, Elinor, Borg, Rose-Marie, Fridström, Camilla (2011): *Ensamkommande flyktingbarn – en forskningsöversikt*. Lund: Studentlitteratur
- Bryman, Alan (2011) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Liber
- Börjesson, Mats, & Rehn, Alf (2009): *Makt*. Malmö: Liber.

- Dagens nyheter (2015) ”Om oss” (Elektronisk) <http://info.dn.se/info/om-oss/>
(Hämtad 2015-10-02)
- Debatt. Avsnitt 4. 2015. Sveriges Television, svt1, 12 sep.
<http://www.svt.se/debatt/se-program/debatt-sasong-14-debatt-20?autostart=true>
- Ekström, Mats (red). (2008): *Mediernas Språk*. Malmö: Liber.
- Ekstöm, Mats & Moberg, Ulla (2008): Semiotik (s.17-39). I: Ekström, Mats (red.)
Mediernas språk. Malmö: Liber.
- Engelstad, Fredrik (2006): *Vad är makt*. Stockholm: Natur och Kultur.
- Fairclough, Norman (1995): *Critical discourse analysis*. London: Longman.
- Fälldin, Kerstin & Strand, Görel (2010): *Ensamkommande barn och ungdomar - en praktisk handbok om flyktingbarn*. Stockholm: Natur & Kultur.
- Hessle, Marie (2009): *Ensamkommande men inte ensamma. Tioårsuppföljning av ensamkommande asylsökande flyktingbarns livsvillkor och erfarenheter som unga vuxna i Sverige*. Stockholm: Elanders AB. (Doktorsavhandling)
- Israel, Joachim (1982): *Om konsten att blåsa upp en ballong inifrån*. Göteborg: Korpen.
- Langemar, Per (2008): *Kvalitativ forskningsmetod i psykologi- att låta en värld öppna sig*. Stockholm: Liber AB
- Marklund, Mikael (2015), *De vann Årets Dagstidning*. Medievärlden 5 mars.
Hämtad 2015-11-16 från
<http://www.medievarlden.se/nyheter/2015/03/allt-om-arets-dagstidning-2015>
- Mattson, Tina (2012): *Intersektionalitet i socialt arbete - teori reflektion och praxis*. Malmö: Gleerups Utbildning.
- Meeuwisse, Anna & Swärd, Hans (red.) (2002): *Perspektiv på sociala problem*. Stockholm: Natur och kultur.
- Migrationsinfo.se (2015) ”Ensamkommande barn” (Elektronisk)
<http://www.migrationsinfo.se/migration/sverige/asylsokande/ensamkommande-barn/> (Hämtad 2015-10-02)

- Migrationsverket (2015) ”Inkomna ansökningar om asyl, 2015” (elektronisk),
Migrationsverket
<<http://www.migrationsverket.se/download/18.7c00d8e6143101d166d1aab/1443685773037/Inkomna+ans%C3%B6kningar+om+asyl+2015+Applications+for+asylum+received+2015.pdf>> (Hämtad 2015-11-02)
- Paskás, Tunde, & Ålund, Aleksandra (2013): *Migrationens och etnicitetens epok*. Stockholm. Liber AB.
- Rädda Barnen (2015) ”Barn på flykt- frågor och svar”. (Elektronisk)
<http://www.raddabarnen.se/vad-vi-gor/barn-pa-flykt/fragor-och-svar/>
(Hämtad 2015-10-30)
- Sahlin, Ingrid (2002): Sociala problem som verklighetskonstruktioner (s. 109-129). I: Meeuwisse, Anna & Swärd, Hans (red.) *Perspektiv på sociala problem*. Stockholm: Natur och Kultur.
- SFS 2001:453. Socialtjänstlagen. Socialdepartementet.
- Socialstyrelsen (2013) socialtjänstens arbete med ensamkommande barn och ungdomar- en vägledning.
- Socialstyrelsen (2013) socialtjänstens arbete med ensamkommande barn och ungdomar- en vägledning.
- SOU 2011:6 Vanvård i social barnvård: slutrapport: *Slutbetänkande /av Utredningen om vanvård i den sociala barnvården*. Elanders Sverige AB
- Stretmo, Live (2014): *Governing the unaccompanied minor – media, policy and practice*. Department of Sociology and Work Science. University of Gothenburg
- Svenska dagbladet (2015) ”Välkommen till SvD”. (Elektronisk)
<https://kundservice.svd.se/omsvd/> (Hämtad 2015-09-28)
- Thurén, Torsten (2007) *Vetenskapsteori för nybörjare*. Liber AB
- TS (2015) ”Mediafakta & Upplagor”. (Elektronisk) <http://ts.se/mediefakta-upplagor/dagspress/>. Hämtad (151208)
- UNHCR (2011): *The 1951 convention and its 1967 protocol - relating to the status of refugees*. Geneva, Switzerland.

- Unicef (2015) ”Barnkonventionen är vårt uppdrag”
(Elektronisk)<https://unicef.se/barnkonventionen> (Hämtad 2015-10-02)
- Vetenskapsrådet, (2002) *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Stockholm.
- Wallin, Anne-Marie M. & Ahlström, Gerd I. (2005): “*Unaccompanied young adults refugees in Sweden, experiences of their life situation and well-being: a qualitative follow-up study*”. *Etnicity & Health*, 129-144.
- Weibull, Lennart (2014): *Massmedier - nya villkor för press, radio och tv i det digitala medielandskapet*. 11:e upplagan. Ekerlids Förslag: Stockholm
- Winther-Jørgensen, Marianne, Phillips, Louise (2011): *Diskursanalys som teori och metod*. Studentlitteratur AB: Lund
- Wikström, Hanna (2009): *Etnicitet*. Malmö: Liber.
- Ålund (2002): Sociala problem i kulturell förklädning (s. 293-312). I: Meeuwisse, Anna, & Swärd, Hans (red.) *Perspektiv på sociala problem*. Stockholm: Natur och Kultur.

Empiriskt material

Ahlborg Karin (2015a) *Alans död förändrade världen*. Aftonbladet 5 sep. Hämtad 2015-09-26 från <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article/21365817.ab>

Ahlborg, Karin (2015i). *Vi skulle till Sverige*. Aftonbladet 5 sep. Hämtad 2015-11-02, från <http://web.retriever-info.com.ezproxy.ub.gu.se/services/archive/displayDocument?documentId=057349201509058802A40A92F07B4124F26FE2CEA52BDF&serviceId=2>

Andersson, Mathilda (2015d). *Den här gången måste vi orka i mer än några dagar*. Aftonbladet 8 sep. Hämtad 2015-11-02, från <http://web.retriever-info.com.ezproxy.ub.gu.se/services/archive/displayDocument?documentId=05734920150908428284564ED841939D7F3256C843C133&serviceId=2>

By, Ulrika (2015e). *”Vi är nedringda – viljan att hjälpa är otrolig”*. Dagens Nyheter 3 sep. Hämtad 2015-11-02, från <http://web.retriever-info.com.ezproxy.ub.gu.se/services/archive/displayDocument?documentId=05091520150903DA2BEA59F2E23091E9B320E3F8BF759D&serviceId=2>

Edwinsson, Lisa (2015i). *Asef, 16, har hittat hem – i fotbollen*. Dagens Nyheter 7 sep. Hämtad, 2015-11-02, från <http://web.retriever-info.com.ezproxy.ub.gu.se/services/archive/displayDocument?documentId=05091520150907D17E436925FD3372FB8E8F6D2C467498&serviceId=2>

Edwinsson, Lisa (2015i). *Asef, 16, har hittat hem – i fotbollen*. Dagens Nyheter 7 sep. Hämtad, 2015-11-02, från <http://web.retriever-info.com.ezproxy.ub.gu.se/services/archive/displayDocument?documentId=05091520150907D17E436925FD3372FB8E8F6D2C467498&serviceId=2>

Elmervik, Linn & Thomsen, Dante (2015g). *’Går inte att värja sig’*. Aftonbladet 5 sep. Hämtad 2015-11-02 från <http://web.retriever-info.com.ezproxy.ub.gu.se/services/archive/displayDocument?documentId>

[=05734920150905BB1E2E06823E152B2B8C1B5888B53F2A&serviceId=2](http://web.retriever-info.com.ezproxy.ub.gu.se/services/archive/displayDocument?documentId=05734920150905BB1E2E06823E152B2B8C1B5888B53F2A&serviceId=2)

Fahl, Hanna (2015h). *Hanna Fahl: Det är dags att lyssna på oss nu, vi som har tröttnat på den här skiten*. Dagens Nyheter 5 sep. Hämtad 2015-11-02, från <http://web.retriever-info.com.ezproxy.ub.gu.se/services/archive/displayDocument?documentId=05091520150905943E3DD4CBBDDCBEF9FE8410B7347CE4&serviceId=2>

Flores Juan (2015a) *Treåriga Aylan drunknade när familjen flydde mot Kanada*. Dagens nyheter 3 sep. Hämtad 2015-09-26 från <http://www.dn.se/nyheter/varlden/trearige-alan-drunknade-nar-familjen-flydde-mot-kanada/>

Jones, Evelyn (2015c). *"Sprickor i systemet blir tydliga"*. Dagens Nyheter 16 sep. Hämtad 2015-11-02, från <http://web.retriever-info.com.ezproxy.ub.gu.se/services/archive/displayDocument?documentId=05091520150916D6C296335DBC3DC78364FC4218674305&serviceId=2>

Julin, Albin (2015e). *AIK startar initiativ för ensamkommande flyktingbarn: "Humanitär insats"*. Expressen 4 sep. Hämtad 2015-11-02, från <http://web.retriever-info.com.ezproxy.ub.gu.se/services/archive/displayDocument?documentId=05091020150904CC03F0FC73706AE27E516BC28F74885F&serviceId=2>

Kleen af, Björn (2015b). *"Han är en dröm för en lärare"*. Dagens Nyheter 13 sep. Hämtad 2015-11-02 från <http://web.retriever-info.com.ezproxy.ub.gu.se/services/archive/displayDocument?documentId=05091520150913A65FA375077EE6CE5F0156BEC1B670BA&serviceId=2>

Lapidus, Arne (2015a) *Europa räddade inte Aylan, 3*. Expressen 3 sep. Hämtad 2015-09-26 från <http://www.expressen.se/nyheter/europa-raddade-inte-aylan-3/>

- Lapidus, Arne (2015b). *Finlands sak är svår*. Expressen 21 sep. Hämtad 2015-11-02, från <http://web.retriever-info.com.ezproxy.ub.gu.se/services/archive/displayDocument?documentId=05091020150921612834C0DB4F56480FB94746AFD83849&serviceId=2>
- Laul, Robert (2015h). *Laul: stolt över sporten*. Aftonbladet 5 sep. Hämtad 2015-11-02, från <http://web.retriever-info.com.ezproxy.ub.gu.se/services/archive/displayDocument?documentId=05734920150905CEFEC1F7CF69C544AE40915E026C4339&serviceId=2>
- Lindahl, Björn (2015c). *”Öppna samhällen utvecklar sig bäst”*. Svenska Dagbladet 12 sep. Hämtad 2015-11-11, från <http://web.retriever-info.com.ezproxy.ub.gu.se/services/archive/displayDocument?documentId=0508032015091254C42571054C62A7AFCAA3E0222B65EE&serviceId=2>
- Littorin, Jens (2015d). *Skolmöten i Alafors skapar snabbt ny bild av nyanlända*. Dagens Nyheter 10 sep. Hämtad 2015-11-02, från <http://web.retriever-info.com.ezproxy.ub.gu.se/services/archive/displayDocument?documentId=0509152015091006D1E136435435876CF0C4E4121B90E2&serviceId=2>
- Mattsson, Linnéa (2015e). *Nya drunkningar – mitt hjärta faller*. Aftonbladet 3 sep. Hämtad 2015-11-02, från <http://web.retriever-info.com.ezproxy.ub.gu.se/services/archive/displayDocument?documentId=05734920150903591419CD5AE32CBBFDEBBF98CA28BCF8&serviceId=2>
- Neurath, Carolina & Sundkvist, Frida (2015d). *Brister vid boenden för ensamkommande*. Svenska dagbladet 28 sep. Hämtad 2015-11-11 <http://web.retriever-info.com.ezproxy.ub.gu.se/services/archive/displayDocument?documentId=05080320150928826887B0D0764AF930D65C4BC64CD3AC&serviceId=2>

- Neurath, Carolina & Sundkvist, Frida (2015g). *Täljer guld på flyktingkrisen*. Svenska Dagbladet 28 sep. Hämtad 2015-11-02, från <http://web.retriever-info.com.ezproxy.ub.gu.se/services/archive/displayDocument?documentId=05080320150928B6E82E7166B5F050C7019108D247A8CF&serviceId=2>
- Neurath, Carolina & Sundkvist, Frida (2015a). *Hisnande pris för asylbostad*. Svenska Dagbladet 30 sep. Hämtad 2015-11-02, från <http://web.retriever-info.com.ezproxy.ub.gu.se/services/archive/displayDocument?documentId=050803201509301C55C550BF104E9B998D407AD9E62AF3&serviceId=2>
- Ohlsson, Erik (2015f). *Abir Alsahlani har levt i exil både i den stora och lilla världen*. Dagens Nyheter 26 sep. Hämtad 2015-11-02, från <http://web.retriever-info.com.ezproxy.ub.gu.se/services/archive/displayDocument?documentId=05091520150926DB083190C4885A6E916BF1593AACD4B1&serviceId=2>
- Oldsberg, Ingvar & Hallgren, Frida (2015d). *#JAGVILLHJÄLPA*. Expressen 5 sep. Hämtad 2015-11-02, från <http://web.retriever-info.com.ezproxy.ub.gu.se/services/archive/displayDocument?documentId=050910201509056A9980F21F91AF6C929E6E8B5357428E&serviceId=2>
- Passanisi, Åsa (2015c). *"De vågar inte lita på någon"*. Aftonbladet 3 sep. Hämtad 2015-11-02 från <http://web.retriever-info.com.ezproxy.ub.gu.se/services/archive/displayDocument?documentId=057349201509038731C384F376E7BB9328373C3C0157BD&serviceId=2>
- Pettersson, Ing-Marie (2015c). *Gör som vi – öppna era hem för flyktingbarnen*. Expressen 10 sep. Hämtad 2015-11-02, från <http://web.retriever-info.com.ezproxy.ub.gu.se/services/archive/displayDocument?documentId=050910201509102313B9C3F1A03C6C8CD640EB787387D6&serviceId=2>

- Svensson, Frida (2015e). *Krav på mer stöd till elever*. Svenska Dagbladet 27 sep. Hämtad 2015-11-02, från <http://web.retriever-info.com.ezproxy.ub.gu.se/services/archive/displayDocument?documentId=050803201509275EBB473E3718C0EAAAC309AF817583A24&serviceId=2>
- Svensson, Olof (2015f). *11-åriga Agnes hyllas efter sitt brev till Stefan Löfven*. Aftonbladet 7 sep. Hämtad 2015-09-07, från <http://web.retriever-info.com.ezproxy.ub.gu.se/services/archive/displayDocument?documentId=05734920150907843AC97C1DBCC38C5D87FF58882AD89C&serviceId=2>
- Stenquist, Victor & Kasurinen, Anton (2015b). *Aylan, 3, upplevda bara krig*. Aftonbladet 3 sep. Hämtad 2015-11-02 från <http://www.aftonbladet.se/nyheter/paflykt/article21353885.ab>
- TT Nyhetsbyrån (2015f). *Krav på resurser för att hjälpa flyktingar*. Svenska Dagbladet 17 sep. Hämtad 2015-11-02, från <http://web.retriever-info.com.ezproxy.ub.gu.se/services/archive/displayDocument?documentId=050803201509174AEDAA33BDCC8E792286CE27C0E6F6C6&serviceId=2>
- TT Nyhetsbyrån (2015b). *Larm om ensamma flyktingbarn*. Svenska Dagbladet 12 sep. Hämtad 2015-11-02, från <http://web.retriever-info.com.ezproxy.ub.gu.se/services/archive/displayDocument?documentId=05080320150912A6EEFD0C31F277720CD1139D97429EAF&serviceId=2>
- TT Nyhetsbyrån (2015g). *Pris på barnboende skjuter i höjden*. Dagens Nyheter 30 sep. Hämtad 2015-09-30, från <http://web.retriever-info.com.ezproxy.ub.gu.se/services/archive/displayDocument?documentId=05091520150930686251C1F952CD356C46EE73AC08184B&serviceId=2>

